

**Rapportage sturen op het sociaal domein
Jan – juli 2022**

Algemene Informatie	
Portefeuillehouders	Anna van Popering, Rogier Tetteroo, Michiel Bunnik, Thierry van Vugt
Rapportageperiode:	Januari tot en met juni 2022
Versie	4 oktober 2022

Samenvatting

Samenvatting

Ook het eerste halfjaar van 2022 heeft in het teken gestaan van corona. Naast corona hebben ook andere nieuwe acute vraagstukken grote capaciteit gevraagd van de ambtelijke organisatie. De impact van corona is zichtbaar geweest, zo zijn bijvoorbeeld de buurthuizen nog tot maart dicht geweest en is ook de gemeentelijke dienstverlening pas richting de zomer weer genormaliseerd. Als gevolg van corona is het nationaal programma onderwijs (NPO) opgezet vanuit een landelijk programma om achterstanden bij kinderen opgelopen door corona weg te nemen. Zie voor meer informatie paragraaf 1.3 Investeren in preventie.

De eerste helft van 2022 heeft ook nieuwe urgente vraagstukken gebracht, zoals de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne, de hotelboot en de energietoeslag. Dit heeft veel extra inzet van de medewerkers in het sociaal domein gevraagd. Zo heeft voor de opvang van de Oekraïense vluchtelingen een team van medewerkers in korte tijd niet alleen de locatie geregeld maar ook de uitbetaling van het leefgeld; medische en sociale ondersteuning; en activiteiten voor kinderen en volwassenen. In samenwerking met het primair en voortgezet onderwijs is binnen afzienbare tijd onderwijs voor anderstaligen aangeboden.

Kortom, er is het afgelopen half jaar veel neergezet, zie voor een aantal resultaten de opsomming hieronder. Door invloed van corona en andere acute vraagstukken is ook een aantal onderwerpen die genoemd staan in de nota sociaal domein niet uitgevoerd, zoals het project de Gezonde Wijk en Sturen op subsidies en daaraan gerelateerd het opnieuw vormgeven van de subsidieregeling Participatie in de Buurt.

Mooie resultaten die in het eerste halfjaar van 2022 zijn bereikt:

Er zijn veel activiteiten en projecten uitgevoerd in samenwerking met verschillende lokale partners rond de thema's diversiteit, inclusie en burgerschap, zoals bijvoorbeeld de ondertekening van het Regenboog Stembusakkoord op 15 maart en de start van het vernieuwde Tolerantiepakket door een toespraak van de wethouder voor de leerlingen van de Goejanverwelleschool op 21 maart, de Internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie. Na de sluiting van de Regenboog in 2019 is financiering toegekend voor cluster 4 speciaal onderwijs. Dit is in het eerste halfjaar van 2022 bij de Oostvogel gestart, een schooltype dat werd gemist in Gouda. De uitvoering van het actieplan dakloosheid is in volle gang en heeft verschillende resultaten opgeleverd zoals de start van het Veldwerk door het Leger des Heils en de waakvlamfunctie. Daarnaast is de voorbereiding op Wonen Eerst ver gevorderd en is de eerste plaatsing geweest na de zomer. De werkwijze volgens de nieuwe wet inburgering is gestart en de eerste statushouders die onder de nieuwe wet vallen zijn volgens deze methode gestart met hun inburgering.

Gouda heeft binnen zeer korte tijd (een week na de oproep van de minister) de energietoeslag aan uitkeringsgerechtigden uitgekeerd.

De resultaten van het jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek Jeugd, Wmo en Participatie wijzen op een toenemende tevredenheid van inwoners met de zorg en ondersteuning die wordt geboden en dit ondanks het feit dat corona-beperkingen nog van kracht waren. Inspanningen in het kader van het programma naar een nieuwe sociale dienst, de integrale uitvoeringsorganisatie en Direct Duidelijk hebben daaraan bijgedragen.

Bij het thema Laaggeletterdheid zijn we goed op weg om de doelstelling voor 2022 te halen. Er zijn al 850 inwoners die in de 1^e helft van 2022 een traject basisvaardigheden hebben gevolgd (waarvan 160 NT1). De bedoeling is om 1.250 inwoners te bereiken. De campagne 'Ik wil leren' die in september wordt gevoerd, zal daar zeker aan bijdragen.

Programma Sturen op kosten maatwerkvoorzieningen Jeugd en Wmo

Binnen het programma Sturen op kosten zetten we vooral in op sturing via de integrale toegang en externe verwijzers. Sturing op aanbieders verloopt via de regionale samenwerking. Het lukt steeds beter om tijdig en helder zicht te krijgen op de uitgaven en realistische prognoses te maken. Een resultaat hiervan is de realistische begrotingsreeks voor maatwerk Wmo 18+ vanaf 2023. Hierin is de demografische en autonome groei van het aantal cliënten verdisconteerd en stabilisatie van de gemiddelde kostprijs per cliënt als sturingsmiddel bepaald. Bij de Wmo zien we een blijvende stijging van het aantal cliënten en daarmee van de uitgaven. De nieuwe reeks voorziet erin dat hier meer realisme komt in de begroting van uitgaven. Voor Jeugdhulp lukt het de gemiddelde kostprijs per jeugdige te doen dalen, maar is er nog geen effect te zien op het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van jeugdhulp. We streven naar 1: 8, maar de tussenstand is nu een gebruik van 1: 6,55. Het is lastig hier een duidelijke oorzaak voor aan te wijzen. Het lijkt erop dat het langer duurt voordat de genomen maatregelen effect sorteren.

Mooie resultaten

De pilot WLZ waarbij kinderen waarvoor dat passend is worden doorgeleid naar de WLZ is succesvol. Per kind is een besparing van zo'n € 70.000,- per jaar gerealiseerd, maar ook een passender oplossing voor ouders en kind gevonden. Dit gaat uiteraard niet om grote aantallen. Er zijn in het eerste half jaar 2 kinderen doorgeleid. Hierbij wordt uiterste zorgvuldigheid betracht. Ook de inzet op normalisering begint zijn vruchten af te werpen. Uit de cijfers over de eerste helft van 2022 blijkt dat het aantal verwijzingen naar maatwerk jeugdhulp via de gemeente afneemt. Aannemelijk is dat dit een effect is van het normaliseringsdebat dat intern plaats heeft gehad. Het waterbedeffect, dat mensen vervolgens de weg via de huisarts bewandelen, vlakt ook af. Een resultaat van de pilot van jeugdconsulenten bij de huisartsen.

De pilot binnen de Wmo met een gedragswetenschapper ter ondersteuning en advisering van de consulenten heeft een besparing opgeleverd van ruim € 160.000,-. Naast de besparing heeft het ook geleid tot een kwaliteitsslag in het bieden van een passend ondersteuningsaanbod.

Actuele ontwikkelingen	<i>Vluchtelingenopvang</i> Naast de invloed van de coronacrisis, heeft de opvang van vluchtelingen een grote impact gehad in het eerste halfjaar van 2022. De opvang van vluchtelingen op de zogenoemde hotelboot en de noodopvang van vluchtelingen uit Oekraïne heeft invloed op veel aspecten in het sociaal domein en heeft daardoor ook veel gevraagd van de ambtelijke capaciteit. De ontwikkelingen rond de mogelijke komst van een AZC en de aanhoudende vraag om opvang van vluchtelingen zorgen ervoor dat dit ook de komende periode capaciteit zal vragen van de medewerkers in het sociaal domein. <i>Stijgende kosten levensonderhoud</i> Sinds eind 2021 stijgen de prijzen voor energie en krijgen huishoudens in toenemende mate moeite met het betalen van die kosten. Gemeenten zijn verzocht om inwoners een toeslag te geven ter compensatie van die kosten. De hoogte van die toeslag en de doelgroep die in aanmerking komt, is gemeentelijke beleidsvrijheid. Gouda heeft daarin de landelijke richtlijnen gevolgd en besloten om ruimere inkomensgrenzen te hanteren. Er is veel ambtelijke inzet nodig om alle aanvragen van inwoners om een toeslag snel te kunnen verwerken. De gevolgen van de stijgende prijzen door hoge energieprijzen, inflatie en stijging van lonen zullen ook in de tweede helft van het jaar van invloed zijn zowel op de activiteiten van de gemeente Gouda zowel op het gebied van hulp bij schulden en bestrijden van armoede voor individuen als voor zorg-/welzijns- en vrijwilligersorganisaties. <i>Intensievere samenwerking in de regio</i> Sinds januari 2022 is de samenwerking in het sociaal domein voor diverse taken binnen de Jeugdhulp en Wmo georganiseerd in regionaal verband. Deze bestuurlijke en ambtelijke samenwerking krijgt steeds meer vorm. Dit heeft geresulteerd in een regiovisie “Samen scherper aan de wind” die in oktober 2021 is vastgesteld door de raden in de regio. Er is een kwartiermaker aangesteld en er wordt toegewerkt naar een regionale werkorganisatie. Voor deze rapportage heeft dat als gevolg dat de regionale onderwerpen op Jeugd en Wmo niet meer in deze rapportage worden opgenomen, maar dat hiervoor wordt verwezen naar de afzonderlijke regionale rapportages die aan de raden worden aangeboden. Op het gebied van werk en inkomen is het eindrapport verschenen van het onderzoek naar de hardheden in de Participatiewet “Hardvochtige effecten van overheidshandelen voor burgers binnen de sociale zekerheid”. Het ministerie gaat mede op basis van dit onderzoek en eerdere onderzoeken kijken hoe te komen tot een meer mensgerichte wetgeving en uitvoering daarvan. De gemeente Gouda probeert, binnen de wettelijke kaders, zoveel mogelijk maatwerk te bieden in de dienstverlening met oog voor de menselijke maat. Door de Groene Hart Rekenkamer is in de eerste helft van 2022 een onderzoek gedaan naar de uitvoering van de participatiewet. De resultaten van dit onderzoek worden na de zomer verwacht. <i>Landelijke ontwikkelingen financiën jeugdhulp en Wmo</i> Het financieel kader voor de uitgaven voor Jeugdhulp en Wmo is fors in beweging gekomen. In januari bleek dat bij het Regeerakkoord de afspraken over extra middelen voor Jeugdhulp die voortkwamen uit de uitspraak van de Commissie van Wijzen eenzijdig terzijde werden geschoven door de financiële reeks niet over te nemen maar deze vanaf 2024 met 100 miljoen en vanaf 2025 met 500 miljoen te verminderen. De VNG schortte hiermee deelname aan de vormgeving van en besluitvorming over de gezamenlijke Hervormingsagenda Jeugd op. Uiteindelijk is deze bezuiniging teruggedraaid en is de VNG weer aan tafel. De extra middelen bieden ruimte voor Gouda om realistisch te begroten en maatregelen te treffen voor beheersing van kosten. De contouren van de hervormingsagenda Jeugdhulp worden langzaam duidelijk. Belangrijke lijn is dat de grenzen van wat jeugdhulp is strakker worden afgebakend. Daarnaast is de lijn dat er meer
-------------------------------	--

	uniformering komt en meer oog voor de meest kwetsbare kinderen. Te verwachten is ook dat er normen komen over de omvang van regio's. De beleidsvrijheid voor gemeenten wordt hiermee ingeperkt. Het regeerakkoord heeft ook een bezuiniging op de hulp bij het huishouden opgenomen. Dit gaat gepaard met het terugdraaien van het abonnementstarief voor HbH. Dit wordt per 2025 een inkomensafhankelijke bijdrage.
--	--

Conclusie	<i>Opgaven nota sociaal domein</i> Terugkijkend naar het 1e halfjaar van 2022 is de conclusie dat de uitwerking van de nota sociaal domein in grote lijnen op schema ligt. Er is aantoonbare vooruitgang geboekt en er zijn mooie resultaten behaald. Resultaten die ook zichtbaar zijn voor de Goudse inwoners. De coronacrisis en andere acute vraagstukken hebben veel gevraagd van de inzet in het sociaal domein. De komende periode stelt ons alweer voor de volgende uitdaging nu organisaties in de stad en huishoudens met stijgende kosten worden geconfronteerd. <i>Sturingsopgave kosten Jeugd en Wmo</i> Als het gaat om beheersing van kosten zijn er grote stappen gemaakt in het realistisch begroten van de uitgaven Wmo. Dit maakt het mogelijk om beter te sturen op het stabiliseren van de gemiddelde kostprijs en het gebruik. De landelijke maatregel om voor HbH weer een inkomensafhankelijke bijdrage te heffen vanaf 2025, zal naar verwachting bijdragen aan verminderd gebruik. Voor Jeugdhulp lukt het om de gemiddelde uitgaven per jeugdige te doen dalen. We zitten daar op schema. De maatregelen in de toegang en ook regionaal lijken hier effect te sorteren. Het lukt echter niet om het aantal kinderen dat jeugdhulp nodig heeft te verlagen. In Gouda maakt nog steeds 1:6,5 jeugdigen tot 18 jaar gebruik van een maatwerkvoorziening. In Q4 zal gestart worden met een analyse van mogelijke verklaringen voor de dalende gemiddelde kostprijs en. Is de verwachting dat dit een tijdelijk of structureel karakter heeft? Daarbij onderzoeken we in ieder geval het mogelijk verband met de nasleep van Covid-19 en de wachtlijsten in de jeugdhulp. Daarnaast wordt gezien of naast de bestaande maatregelen nog nieuwe maatregelen mogelijk zijn die een dempend effect hebben op het aantal kinderen dat gebruik maakt van jeugdhulp. Daarbij houden we in het oog dat het landelijk beeld van toenemende financiële problematiek bij steeds meer gezinnen en meer jongeren met psychische problemen de afname van gebruik van jeugdhulp bin deze tijd bemoeilijken.
-------------------------	--

Toelichting rapportage en leeswijzer

Het college informeert de gemeenteraad met deze rapportage over de voortgang op de beleidsambities in het sociaal domein, over de voortgang op de bezuinigingsopgaven voor maatwerkvoorzieningen Jeugd en Wmo en over relevante inhoudelijke ontwikkelingen in het sociaal domein.

Hiermee voldoet het college aan de toezegging die bij de vaststelling van de nota sociaal domein iedereen kan meedoen 2020-2023 aan de gemeenteraad is gedaan.

Deze rapportage is aanvullend op de reguliere Planning en Control documenten.

Leeswijzer

De rapportage is opgebouwd uit 2 hoofdstukken:

Hoofdstuk 1 over de beleidsopgaven laat per beleidsthema zien aan welke opgaven en doelstellingen in de rapportageperiode is gewerkt, beschrijft welke resultaten zijn behaald en wat eventuele afwijkingen zijn van de programmabegroting. Achtereenvolgens komen de volgende thema's aan de orde:

- 1.1. Voortzetten ingezette inspanningen
- 1.2. Inclusieve dagelijkse leefomgeving
- 1.3. Investeren in preventie
- 1.4. Integrale benadering
- 1.5. Sturen op kwaliteit van ondersteuning
- 1.6. Samenhang met WLZ en ZV

Onderwerpen met betrekking tot Jeugd en Wmo die in regionaal verband worden uitgevoerd zijn in deze rapportage niet opgenomen. Voor rapportage over deze onderwerpen wordt verwezen naar de aparte regionale rapportages die hierover naar de raad worden verzonden.

Vertaling van doelstellingen en indicatoren is in ontwikkeling

Voor elk beleidsthema zijn de doelstellingen vertaald naar meetbare - en/of kwalitatieve indicatoren. Het college heeft in deze rapportage de voorlopige set aan indicatoren opgenomen op basis van de resultaten van de bespreking in de commissie Samenleving van 2 december 2020.

Deze set bestaat uit bestaande indicatoren en uit voor nieuw beleid nieuw ontwikkelde indicatoren. Waar mogelijk zijn indicatoren voorzien van waarden. Over sommige indicatoren kan elk kwartaal met een nieuw cijfer worden gerapporteerd, over andere indicatoren jaarlijks. Deze laatsten worden in de rapportage aangeduid met: jaarcijfer.

Hoofdstuk 2 geeft de voortgang in het Programma 'sturen op kosten' weer.

U leest hier over de voortgang op de sturingsopgaven en kostenreductie voor maatwerkvoorzieningen Jeugd en Wmo.

1. Voortgangsrapportage per thema

1.1. Thema: Voortzetten ingezette inspanningen

Opgaven beleidsnota sociaal domein

De actuele opgaven voor jaar 2022 zoals opgenomen in de Programmabegroting zijn vetgedrukt

- **(Preventie) armoede en schulden**
- Verminderen huiselijk geweld en kindermishandeling
- **Maatschappelijke Zorg**
- **Transformatie**
 - Gewoon thuis volwassenen
 - Afschalen Jeugd GGZ
 - Aansluiten jeugdhulp en onderwijs
 - **Programma Zorg voor de Jeugd**
- Sociale Dienst op orde

Doelstellingen en indicatoren (gewenste maatschappelijke effecten)

indicator	waarden					Doelstelling 2022
	2020	Q1 2021	Q2 2021	2021	1 ^e helft 2022	
Doelstelling: Betere bekendheid van minimaregelingen (opgave preventie armoede en schulden)						
Het percentage inwoners dat aangeeft bekend te zijn met één of meer minimaregelingen (<u>jaarcijfer</u>)	84%	-	-	89,1%		85%
Doelstelling: Beter gebruik van minimaregelingen (opgave preventie armoede en schulden)						
Het aantal inwoners dat gebruik maakt van één of meer minimaregelingen	3.106	2.544	2.610		3.521	Toename
Het aantal inwoners dat gebruik maakt van bijzondere bijstand	1.090	-	-	976	3.466	Toename
Het aantal inwoners dat gebruik maakt van Individuele Inkomenstoeslag		-	-	1.124	668	Toename
Het aantal inwoners dat gebruik maakt van Individuele Studietoelage	28	24	26	44	34	Toename
Het aantal inwoners dat gebruik maakt van de collectieve zorgverzekering	1.901	2.091	2.093	2.166	2.169	Toename
Het aantal inwoners dat gebruik maakt van de Rotterdampas voor volwassenen (waarvan met reductie) (<u>jaarcijfer</u>)	1.599 (935)	-	-	1331 (1050)	1402 (889)	Toename
Het aantal kinderen dat gebruik maakt van de Rotterdampas, (waarvan met kindpakket) (<u>jaarcijfer</u>)	1.713 (1.364)	-	-	1700 (1474)	1637 (1198)	Toename
Het aantal kindpassen waarop het jeugdtegoed is geactiveerd (<u>jaarcijfer</u>)	1.309 (pasjaar 20)	-	-	1.346 (pasjaar 21)	789 (mei 22)	Toename

Doelstellingen en indicatoren (gewenste maatschappelijke effecten)						
indicator	waarden					Doelstelling 2022
	2020	Q1 2021	Q2 2021	2021	1 ^e helft 2022	
Doelstelling: Beter gebruik schuldhulpverlening (opgave preventie armoede en schulden)						
Het aantal actieve lopende dossiers van schuldhulpverlening (op peildatum)	314 1 Jan	321 31 Mrt	340 30 juni	363 31 dec	395 30 juni	N.v.t.
Doelstelling: Vroeger signaleren van schulden (opgave preventie armoede en schulden)						
Het aantal signalen betalingsachterstanden dat is gemeld bij de gemeente.	-	-	1125	1125	1413	N.t.b.
Doelstelling: Zo kort mogelijke duur in de maatschappelijke opvang (opgave Maatschappelijke Zorg)						
Het gemiddeld aantal dagen opvang in directe opvang (crisis/nood) plus in langdurige opvang	Crisisopvang: 65 dagen Langdurige opvang (herstart): 120 dagen	-	-	Crisisopvang: 74 dagen; Langdurige opvang (herstart) : 121 dagen	-	3 mnd

Toelichting ontwikkeling indicatoren	
Bekendheid minimaregelingen	Ten opzichte van 2020 is er sprake van een toename van de bekendheid van de minimaregelingen. In 2021 gaf 89,1% van de inwoners aan bekend te zijn met 1 of meer minimaregelingen. In 2020 was dit 84%. Ook in 2022 wordt ingezet op het verder vergroten van de bekendheid van de minimaregelingen, waarbij de focus ligt op de inwoners die (mogelijk) voor ondersteuning in aanmerking komen. Dit cijfer komt uit de stadspeiling die wordt uitgezet onder een brede selectie van de Goudse inwoners en is daarmee 1x per jaar beschikbaar.
Gebruik van minimaregelingen	Voor de meeste minimaregelingen geldt dat het gebruik nagenoeg gelijk is gebleven in verhouding tot 2021. Wat betreft het eerste half jaar van 2022 is er bij de bijzondere bijstand wel sprake van een opvallende stijging. Deze toename is te verklaren door de energietoeslag, die in deze periode aan alle bijstandsgerechtigden automatisch is uitgekeerd. De energietoeslag is een vorm van bijzondere bijstand. Verder is het totale aantal volwassenen dat gebruik maakt van de Rotterdampas gedaald. Dit is mede verklaarbaar doordat veel activiteiten nog niet toegankelijk waren ten gevolge van de corona-beperkingen en het minder zinvol was om de pas aan te schaffen. Tegelijkertijd is het aantal volwassenen dat gebruik maakt van een pas met reductie juist gestegen. Het pasjaar van de Rotterdampas loopt van maart tot maart en loopt daarom niet helemaal synchroon met de verantwoording per kalenderjaar. In het voorjaar moeten nog veel inwoners een verlenging aanvragen. Het cijfer kinderen met kindpakket is gebaseerd op het aantal toekenningen en al deze kinderen hebben ook een jeugdtegoed op hun Rotterdampas. Het tegoed van 2021 dat in maart niet was gebruikt is overgeheveld bij de pasverlenging in maart 2022. Eind mei 22 hebben 789 passen met jeugdtegoed hiervan ook gebruik gemaakt. Voor dit cijfer maken we gebruik van informatie van Rotterdam en deze loopt, om eerdergenoemde reden, niet synchroon met kalenderkwartalen.
Gebruik bijzondere bijstand	De grote stijging in het eerste halfjaar 2022 van het gebruik van de bijzondere bijstand is te verklaren door de uitvoering van de energietoeslag, die via de bijzondere bijstand is verleend.
Gebruik schuldhulpverlening	In 2021 hebben zich 299 Goudse inwoners aangemeld voor schuldhulpverlening. Tot en met augustus 2022 zijn er 211 aanmeldingen. De daling in 2021 heeft met Corona te maken. De steunmaatregelen aan ondernemers, de coulance van schuldeisers heeft hieraan bijgedragen. Echter in 2022, met name vanaf Q2, begint dit beeld te veranderen door de inflatie, de energiearmoede, de opheffen steunmaatregelen. Landelijk was voorheen in de zomermaanden een daling in de aanmeldingen te zien. Dit jaar is dit beeld gewijzigd en blijft het aantal aanmeldingen in de zomermaanden gemiddeld of zelfs hoger.
Vroeger signaleren van schulden	Het aantal ontvangen betalingsachterstanden in 2021 heeft betrekking op de periode juli t/m december 2021. In deze periode was het aantal signalen dat werd verstuurd nog aan het toenemen. In 2022 zet deze stijging door. Het cijfer van 1 ^e helft van 2022 is niet vergelijkbaar met dat van 2 ^e helft 2021, omdat de registratie pas gestart is in juli 2021 en langzamerhand steeds meer organisaties gegevens zijn gaan aanleveren.

Het gemiddeld aantal dagen opvang in directe opvang (crisis/nood) plus in langdurige opvang	Het gemiddeld aantal dagen in de crisisopvang is licht toegenomen ten opzichte van 2021. Zie voor de toelichting de informatie onder het kopje Maatschappelijke zorg.
Voortgang beleidsopgaven 2022 <i>Dit onderdeel beschrijft de in de rapportageperiode behaalde resultaten, evt. afwijkingen van de Programmabegroting en relevante in-/ externe ontwikkelingen</i>	
Opgave <i>Betreft beleidsopgaven 2022</i>	Toelichting voortgang (resultaten, evt. afwijkingen, ontwikkelingen)
(Preventie) armoede en schulden	Met het oog op een toenemende behoefte aan hulp bij schulden, is dit voorjaar de capaciteit schuldhulpverlening uitgebreid. <i>Vroegsignalering</i> Met ingang van juli 2021 wordt vroegsignalering van betalingsachterstanden uitgevoerd door de gemeente. Betalingsachterstanden op de vaste lasten zoals huur, zorgverzekeringspremie, water en energie worden ontvangen van de vaste lastenpartners zodat de gemeente uit eigen beweging een hulpaanbod kan doen. De wijze waarop hulp wordt aangeboden is oplopend in de vorm van een e-mail/ brief, telefoongesprek of uiteindelijk een huisbezoek naar mate de signalen zorgwekkend worden. In 2021 zijn er in totaal 1125 signalen ontvangen, daarbij is het aandeel achterstanden in de zorgverzekeringspremie het hoogst (55,91%). In 2022 is het aandeel gezakt naar 40,83%. In totaal zijn er 1413 signalen ontvangen. Opvallend is de sterke stijging van de signalen in energie-achterstanden met 4,59% naar 20,94% ten opzichte van 2021. De pilot huisbezoeken wordt voortgezet tot oktober 2022 om meer informatie te krijgen waarop de benodigde capaciteit voor huisbezoeken kan worden gebaseerd. Een definitieve werkwijze wordt dan geïmplementeerd. <i>Goudse standaard</i> Het doorlopend versterken van de samenwerking met het maatschappelijke veld, zoals is vastgelegd in het convenant Goudse standaard om inwoners in armoede met schulden beter te ondersteunen, blijft van belang. Vooral in de huidige situatie van flink gestegen kosten en een toename van het aantal mensen dat moeite heeft met rondkomen. Daarom wordt de samenwerking ook in 2022 regelmatig opgezocht. <i>Inzet ervaringsdeskundigheid</i> De inzet van ervaringsdeskundigheid wordt beschouwd als een waardevolle vorm van ondersteuning van inwoners met financiële problemen. Mede door corona is het tot op heden lastig gebleken om vraag en aanbod bij elkaar te brengen. Daarom verlengen we de pilot en wordt er in 2024 opnieuw besloten of de financiering van ervaringsdeskundigen wordt voortgezet. <i>Kinderarmoede</i> Door het structurele aanbod van voorzieningen zoals de Rotterdampas en het jeugdtegoed is ook in 2022 ingezet op het bestrijden van armoede onder kinderen. Daarnaast is er een oplossing gevonden voor de aflopende mogelijkheid om voor kinderen en gezinnen met een laag inkomen een fiets aan te vragen bij Stichting leergeld Zuid-Holland Midden. De samenwerking met Stichting leergeld is voortgezet waardoor er via Stichting leergeld nog steeds fietsen kunnen worden aangevraagd door de genoemde doelgroep. Deze fietsen worden nu betaald uit het budget voor armoedebestrijding. <i>Pilot verzorgingsproducten</i> Sinds februari 2022 is er gestart met de verstrekking van gratis verzorgingsproducten. In het Nelson Mandela centrum is een kast geplaatst waar inwoners verzorgingsproducten uit kunnen halen. In de kast zitten producten als tampons, maandverband, tandpasta en corona zelftesten. Afgezien van de corona gerelateerde producten wordt er enthousiast gebruik gemaakt van de inhoud van de kast. Uit de reacties van gebruikers blijkt dat zij tevreden zijn over de inhoud van de kast en dat zij het fijn vinden dat deze voorziening er is.
Maatschappelijke zorg	Voortgang uitvoering regionaal Actieplan dakloosheid Inmiddels zijn gerealiseerd: de ombouw van de maatschappelijke opvang naar volledige 24-uurs opvang met eigen kamers, het realiseren van een eigen locatie voor de jongerenopvang en de start van de centrale integrale toegang via het Centraal meldpunt dak- en thuislozen.

De volgende projecten van het regionale actieplan dakloosheid zijn inmiddels in de opstart en/of uitvoeringsfase:

Waakvlam

Sinds januari 2022 is er gestart met de Waakvlam om herhaaldelijke dakloosheid te voorkomen. In het eerste half jaar van 2022 zijn er deelnemers geselecteerd. Hiervoor zijn de trajectlijsten van de afgelopen jaren van de nachtopvang bekeken. Er is gesproken met ketenpartners en geïnvesteerd in zichtbaarheid voor de instroom van nieuwe deelnemers. Daarnaast is gestart met begeleiding van deelnemers. Er zijn op dit moment acht mensen in traject. Bij twee personen wordt er toegeleid naar andere, structurele zorg. Eén daarvan heeft inmiddels een nieuwe begeleidingsindicatie vanuit de Wmo. Eén persoon is doorgestroomd vanuit de nachtopvang en heeft zelfstandig een woning gevonden. Twee personen die worden bezocht, vinden het Leger des Heils prettig en zoeken geen andere hulp door een taalbarrière. Uitdagingen zijn er in het langdurig investeren in relaties met ketenpartners zodat zij ons blijvend weten te vinden en het contact leggen en vasthouden met deelnemers.

Wonen Eerst

Het project Wonen Eerst is van start gegaan. De eerste plaatsing is gerealiseerd net na de zomer. Met de projectgroep zijn er heldere werkaafspraken tussen gemeente, woningcorporaties en Leger des Heils gemaakt. Het werkproces staat goed op papier, hier is consensus over. Projectplan is opgesteld en uitgevoerd. Er zijn trainingen gegeven voor de projectgroep en uitvoerende collega's van betrokken partijen. Reacties op deze trainingen waren positief, de verhalen van ervaringsdeskundigen werden zeer goed ontvangen. De begeleiders Wonen Eerst staan klaar en zijn met diverse partijen in gesprek over aangedragen deelnemers. Uitdagingen zijn bij hulpverleners om de knop om te zetten naar het niet besluiten of iemand op zichzelf kan wonen, maar dat iemand zelf besluit of hij/zij dat wil. Ook de angst voor overlast en vraagtekens bij de draagkracht van de wijken is een terugkerend fenomeen. Knelpunt is het aantal beschikbare woningen.

Gouwe Huse

In januari 2022 heeft er met de burgemeester en portefeuillehouders een bewonersavond plaatsgevonden waar de omwonenden hun zorgen konden uiten. Onderdeel van de planuitwerking is het doorlopen van een participatieproces met direct omwonenden en/of andere direct belanghebbenden volgens de participatieladder trede: Adviseren. Dit betekent concreet dat direct omwonenden actief worden gevraagd naar hun inbreng voor de ruimtelijke en fysieke inpassing van Gouwe Huse op de gekozen locatie en het opstellen van een beheerplan.

Van maart - juni 2022 heeft er maandelijks participatie plaatsgevonden en is een participatieplan opgesteld door SIR met advies van de buurtcommissie. Het resultaat is een gedragen leefbaarheidsplan (oplevering medio juli). Het ruimtelijk ontwerp laat nog op zich wachten aangezien er in de periode april - juni nog aanvullende onderzoeken zijn uitgevoerd voor twee alternatieve locaties op verzoek van de buurtcommissie, perceel Tweede Moordrechtse Tiendeweg tussen nr 11-13 en Sluiseiland. De alternatieve locatie op de Tweede Moordrechtse Tiendeweg wordt verder uitgewerkt.

Jongerenperspectieffonds

De projectgroep is in april 2022 gestart met de vormgeving van een aanpak gericht op jongeren met schulden en zeer beperkte afloscapaciteit. Er wordt gewerkt aan een businesscase en de financiering. Hiervoor wordt onder andere met Stichting Jongerenperspectieffonds onderzocht of die methodiek kan worden ingevoerd. Daarnaast wordt met de teams schuldhulpverlening en Participatie tot 27 jaar gewerkt aan de inrichting van het werkproces en de samenwerkingsafspraken met de verschillende partners. In 2023 start de uitvoering van deze aanpak.

Veldwerk

Veldwerk Gouda is een pilot van één jaar waarbij het Leger des Heils in totaal 1fte beschikbaar heeft gesteld. Het veldwerk zoekt daklozen op die op straat leven en vaak de zorg mijden. Ze bieden praktische hulp (zoals voorzien van koffie en brood, een slaapzak, kleding en een goed gesprek) en slaan een brug naar verdere hulpverlening (toeleiding naar de zorg). Daarnaast leggen ze contact met thuislozen (bankslapers) en ondersteunen ze om uit deze situatie te komen. Tevens bieden ze ondersteuning in casussen waarin mensen thuis vastlopen, waardoor complexe situaties of zorgmijdend gedrag ontstaat daarbij proberen ze contact met hen te krijgen. Het uiteindelijke doel is

	om de zelfredzaamheid van de deelnemers te versterken en om de eigen regie te behouden. Knelpunt: uit- en doorstroom beperkt De doorstroom naar andere voorzieningen en uitstroom naar zelfstandig wonen vanuit de opvang of beschermd wonen is beperkt. De gemiddelde verblijfsduur in de crisisopvang is daardoor in 2021 licht toegenomen (2020: gemiddeld 65 dagen; 2021: gemiddeld 74 dagen). De verblijfsduur in Herstart (langdurige, meer zelfstandige vorm van opvang) is gelijk gebleven in 2021 t.o.v. 2020 met vier maanden.
Transformatie: Gewoon Thuis Volwassenen	Het product Gewoon Thuis is per 1 juli 2021 ingebed in het reguliere aanbod van Wmo maatwerkvoorzieningen en geïmplementeerd bij de toegang. Het valt onder individuele begeleiding. Gewoon Thuis bestaat uit intensieve begeleiding in de eigen woning om zo een plaatsing in een beschermde woonvorm te voorkomen of te verkorten. Van de oorspronkelijk zes zorgaanbieders hebben twee aanbieders een contract met RDS afgesloten. De continuïteit van zorg van cliënten uit de pilotfase waar Gewoon Thuis mee is gestart wordt gewaarborgd door onderaannemerschap. In het eerste half jaar van 2022 was er een constant aantal van 45 inwoners dat gebruik maakte van Gewoon Thuis. We zien in de praktijk dat voor sommige inwoners die in beeld komen voor een indicatie beschermd wonen het product Gewoon Thuis beter passend is. Dit biedt minder prikkels waarvan in Beschermd Wonen sprake kan zijn en betekent daarnaast ook beduidend minder wisselingen in begeleiding. Daarnaast is Gewoon Thuis een geschikt product voor inwoners die vanuit beschermd wonen doorstromen naar een meer zelfstandige woonsituatie. Door deze vorm van ondersteuning te bieden, is de kans op terugval voor deze inwoners kleiner en is de doorstroom naar zelfstandigheid duurzamer.
Transformatie: Afschaling SGGZ naar BGGZ	In Gouda loopt een pilot waarbij huisartsen ondersteund worden door een consultant van de gemeente of van het sociaal team, die uitgebreid onderzoek kan doen naar de zorgvraag om zodoende passende zorg in te zetten. Zie verder in hoofdstuk 2 programma Sturen op Kosten.
Transformatie: Aansluiting jeugdhulp en passend onderwijs	In september 2022 starten er twee klassen op een SBO school in Gouda (de Oostvogel). Hiermee is cluster 4 speciaal onderwijs gerealiseerd. In samenwerking tussen gemeenten en onderwijs is de werkwijze <i>integraal arrangeren</i> (samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp) ontwikkeld en beschreven in een brochure. De werkwijze wordt in de tweede helft van 2022 geïmplementeerd in de praktijk door middel van webinars en bijeenkomsten. Daarnaast is er een pilot voorbereid van een onderwijszorgarrangement tussen gemeenten, voortgezet speciaal onderwijs en praktijkonderwijs, op het snijvlak van stage en dagbesteding. Deze pilot gaat in september 2022 van start. Er is een dashboard ontwikkeld waarin data vanuit het onderwijs en vanuit jeugdhulp aan elkaar gekoppeld zijn. Het doel hiervan is inzichtelijk te krijgen op welke scholen het efficiënt is om jeugdhulp op een andere wijze te organiseren, bijvoorbeeld door formatie financiering in plaats van individuele beschikkingen jeugdhulp. In het kader van de pilot Raatsamen is een jeugdhulpverlener aanwezig op de Julianaschool (een reguliere basisschool) en op twee scholen voor speciaal basisonderwijs (De Oostvogel en SBO Het Avontuur). Op het speciaal onderwijs hebben relatief veel jeugdigen jeugdhulp, het komt voor dat er meerdere jeugdhulpverleners in één klas aanwezig zijn, ieder begeleidt een ander kind. Wanneer er vragen of problemen zijn met een ander kind, kan de jeugdhulpverlener niets doen. Raatsamen betekent in feite dat een jeugdige een iets ruimere beschikking jeugdhulp krijgt dan normaliter het geval zou zijn. Met deze ruimere beschikking kan een vaste jeugdhulpverlener gefinancierd worden die ook inspringt bij jeugdigen die (nog) geen beschikking jeugdhulp hebben. Het betekent ook dat de leerkracht niet te maken heeft met meerdere jeugdhulpverleners in de klas. De hulpverlener ontlast de leerkrachten met herkennen en signaleren van problemen en biedt direct hulp waar nodig, aan alle kinderen. De pilot is in de eerste helft van 2022 geëvalueerd. Alle betrokkenen zijn positief. De hulpverlening heeft als doel om thuiszitten te voorkomen en duurzame deelname aan onderwijs te bevorderen. Dit lukt bij de kinderen die op het moment van evalueren in zorg zijn. Daarnaast wordt er in elk traject aan specifieke doelen gewerkt. Bij de meeste kinderen en gezinnen is groei en verbetering te zien gedurende het hulpverleningstraject. Er zijn gedurende de periode waarin gemonitord werd vier trajecten afgesloten en

	gewaardeerd met een eindcijfer van een 9 (door ouders). In de tweede helft van 2022 wordt bekeken op welke wijze Raatsamen vervolg zal krijgen. Aandachtspunt is de financiering. De financiering vindt nu nog plaats op basis van individuele beschikkingen. Raatsamen is een Goudse project, op de scholen zitten ook (veel) niet-Goudse kinderen. Gemeenten die verantwoordelijk zijn voor deze jeugdigen gaan verschillend om met de werkwijze van Raatsamen. In de praktijk betekent dit, dat een gemeente soms wel mee financiert en soms niet. De wens is te komen tot formatiebekostiging van de jeugdhulpverlener, dit vraagt echter om regionale inzet en financiering. Er is samen met de GGD en het sociaal team een stroomschema gemaakt voor het onderwijs, waarin de route naar zorg in Gouda wordt geschetst.
Transformatie: Programma Zorg voor de Jeugd: Verbetering jeugdbeschermingsketen	Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt Kinderen groeien kansrijk op in een veilige omgeving, daar waar dat kan thuis. De afgelopen jaren is ingezet op intensivering van de samenwerking tussen de partners in de jeugdbeschermingsketen (Gecertificeerde instelling (GI), Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming en Jeugdbeschermingstafel) door het starten van een pilot in Bodegraven waarbij aan de voorkant intensiever wordt samengewerkt met als doel gezinnen met de meest complexe problematiek eerder en effectiever te helpen. In 2022 wordt dit stapsgewijs uitgebreid naar de regiogemeenten, waaronder Gouda. Hiermee lopen we vooruit op het landelijke toekomstscenario. Bij alle drie door de regio gecontracteerde GI's is geïnvesteerd in caseloadverlaging waarbij de resultaten worden gevolgd: jeugdbeschermers ervaren (iets) minder werkdruk doordat er ondersteuners en zorgcoördinatoren zijn ingezet die hen helpen bij administratieve taken en het zoeken naar passende zorg. Het verscherpt toezicht van de landelijke inspectie is begin 2022 beëindigd. De inspectie was positief over de concrete plannen en resultaten en de samenwerking van de vier jeugdzorgregio's met de GI. Dit wordt dan ook voortgezet. Het landelijke programma Scheiden zonder Schade en het Regiolab waaraan de regio Midden-Holland deelnam zijn eind 2021 geëindigd. Met de regio's Haaglanden en Holland Rijnland wordt een Leernetwerk Kind en complexe ouderrelaties gestart, waarbij gemeenten, zorgorganisaties, GI, rechtspraak en ervaringsdeskundigen en onderzoekers kennis en ervaringen met betrekking tot complexe echtscheidingen samenbrengen en van elkaar leren.
Transformatie: Programma Zorg voor de Jeugd: Gewoon Thuis Jeugd	Gewoon Thuis Jeugd Zoveel mogelijk kinderen veilig in een (t)huissituatie laten opgroeien. De regio Midden-Holland, jeugdhulpaanbieders en Gecertificeerde Instellingen werken samen aan deze ambitie. Bij meer specialistisch hulp (gesloten jeugdzorg en bovenregionale expertise netwerken (BREN)) werkt de regio Midden-Holland ook samen met andere jeugdhulpregio's in Zuid-Holland. In de onderstaande projecten en pilots werken jeugdhulpaanbieders met verschillende achtergronden (GGZ, Jeugd & Opvoedhulp en LVB) samen en brengen zo hun expertises bij elkaar. De pilot ambulante specialistische hulp thuis (PAST) voor complexe gezinssituaties, waarbij sprake is van problematiek op meerdere terreinen is succesvol voortgezet. De samenwerking met jeugdhulpaanbieders in deze pilot is uitgebreid met een flexibele schil van jeugdhulpaanbieders. Het integrale In Verbindingsteam (IVT) wordt voortgezet. Voor jongeren die tijdelijk verblijf of een tijdelijke logeerplek nodig hebben, worden de voorbereidingen getroffen voor BREAK. BREAK gaat naar verwachting met ingang van januari 2023 van start. Voor jongeren met een lichte verstandelijke beperking wordt een kleinschalige woonvorm ontwikkeld. De deelnemers aan de Experttafel (samenwerking in complexe zorgcasussen door het bieden van passend maatwerk) en de deelnemers aan de Verblijfstafel (één aanspreekpunt voor verblijfsplekken voor jongeren) hebben geïnvesteerd in een betere aansluiting van deze tafels op elkaar. Bij de Experttafel is de mogelijkheid ontwikkeld voor een flexibele schil van deelnemers. De Verblijfstafel is geëvalueerd en op basis van deze evaluatie is een werkagenda opgesteld. Opstarten van een nieuwe samenwerkingsvorm tussen verschillende pleeggezinnen en professionals waarbij ingezet wordt op versterking van de relaties tussen verschillende

	pleeggezinnen en (pleeg-)kinderen om de plaatsingen van pleegkinderen te versterken met behulp van een HUB-home. Een HUB-home is een ervaren pleeggezin dat andere pleeggezinnen kan ondersteunen. Een voorbeeld is dat een pleegkind ter ontlasting van pleegouders in de HUB-home kan logeren. Hierdoor worden pleegouders ontlast en kan beëindiging van een pleegzorgplaatsing worden voorkomen. Dat wordt het Mockingbird-model genoemd. Voorbereidingen zijn gestart: een ervaren pleeggezin is gevonden voor de HUB-home en de verwachting is een start in het vierde kwartaal van 2022. Met het project Doorontwikkeling jeugdzorg+ werkt de regio Midden-Holland samen met andere jeugdhulpregio's en de twee jeugdhulpaanbieders gesloten jeugdzorg in Zuid-Holland aan de afbouw van gesloten plaatsingen. De afbouw van de gesloten plaatsingen verloopt sneller dan verwacht en alternatief aanbod zoals verkleinde groepen of ambulante jeugdhulp wordt ontwikkeld.
Sociale dienst op orde	Het programma naar een nieuwe sociale dienst is beëindigd per 2022. De gemeenteraad wordt over 'aan het werk en meedoen' geïnformeerd in de reguliere PenC documenten.
Aandachtspunten en risico's	
Een vaak terugkomend knelpunt is het tekort aan betaalbare woonruimte. Hierdoor ontstaat in verschillende trajecten bij jongeren en volwassenen een belemmering voor verdere ontwikkeling. De economische ontwikkelingen met als gevolg de hoge prijzen voor energie, boodschappen en de algehele inflatie hebben geleid tot een daling van de koopkracht van veel huishoudens. Dit kan leiden tot een hoger aantal financieel kwetsbare huishoudens en mogelijk een groter beroep op zorg en ondersteuning.	

1.2. Thema: Inclusieve dagelijkse leefomgeving

Opgaven beleidsnota sociaal domein

De actuele opgaven voor jaar 2022 zoals opgenomen in de Programmabegroting zijn vetgedrukt

- **Inclusief samenleven**
- **Inclusief meedoen:**
 - Aanpak laaggeletterdheid en
 - Inburgering statushouders
- **Inclusief werk en participeren**
- **Inclusief wonen**
 - **Passend wonen voor kwetsbare inwoners en ouderen**
Passende leefomgeving
 - **Langer thuis wonen ouderen**

Doelstellingen en indicatoren (gewenste maatschappelijke effecten)

indicator	waarden					Doelstelling 2022
	2020	Q1 2021	Q2 2021	2021	1 ^e helft 2022	
Doelstelling: Meer mensen zijn tevreden over deelname aan de samenleving (opgave Inclusief samenleven)						
% Inwoners dat (zeer) tevreden is over deelname aan de samenleving	66%	- (jaarcijfer)	- (jaarcijfer)			>= 65%
Doelstelling: Meer mensen voelen zich thuis in Gouda (opgave Inclusief samenleven)						
% inwoners dat zich thuis voelt in Gouda (nieuwe vraag in de Stadspeiling vanaf 2022)	-	-	-	-	-	ntb
Doelstelling: Minder mensen zijn laaggeletterd (opgave inclusief meedoen)						
Aantal inwoners dat een traject basisvaardigheden (taal, rekenen, digitale vaardigheden) heeft gevolgd	1.593	-	563	1.210	850	1.250
Doelstelling: Meer statushouders hebben betaald werk (opgave Inclusief werk en participeren)						
Aantal statushouders dat uit de bijstand is geplaatst op werk	18	0	3		6	15
Doelstelling: Vereenvoudiging overgangen naar werk (opgave inclusief werk en participeren)					Deze indicator wordt onderstaand toegelicht bij de voortgang	
Doelstellingen (opgave inclusief wonen): - Meer passende woningen voor kwetsbare inwoners en ouderen - Ouderen kunnen langer thuis wonen en er zijn voldoende inloop-mogelijkheden in de directe omgeving - Ouderen kunnen veilig, comfortabel en ondersteund in huis blijven wonen					Deze indicatoren worden onderstaand toegelicht bij de voortgang	

Toelichting ontwikkeling indicatoren

% inwoners dat zich thuis voelt in Gouda (nieuwe vraag in de Stadspeiling vanaf 2022)	De gemeente werkt aan een stad waarin iedereen zich thuis kan voelen en kan deelnemen aan de samenleving, een stad waarin elke inwoner telt en niemand wordt uitgesloten, een stad waarin inwoners verantwoordelijkheid nemen voor elkaar en waarin iedereen in vrijheid zichzelf kan zijn. Deze vrijheid is niet vanzelfsprekend. Daar waar de vrijheid wordt bedreigd door discriminatie of intolerantie treedt de gemeente actief op.
Aantal inwoners dat een traject basisvaardigheden (taal, rekenen, digitale vaardigheden) heeft gevolgd	In totaal hebben in 2021 1.210 inwoners een traject basisvaardigheden gevolgd. 130 deelnemers hebben Nederlands als eerste taal (NT1). Hiermee hebben we ondanks de lockdowns nagenoeg de doelstelling behaald.

Voortgang beleidsopgaven 2022

Dit onderdeel beschrijft de in de rapportageperiode behaalde resultaten, evt. afwijkingen van Programmabegroting en relevante in-/externe ontwikkelingen

Opgaven Betreft beleidsopgaven 2022	Toelichting voortgang (resultaten, evt. afwijkingen, ontwikkelingen)
Inclusief samenleven	Nota SamenLeven en de Lokale inclusie agenda Samen met organisaties en initiatiefnemers in de stad werkt de gemeente aan de inclusieve samenleving. Vanuit de Uitvoeringsagenda SamenLeven voert de gemeente diverse activiteiten en projecten uit in samenwerking met verschillende lokale partners, rondom de thema's diversiteit, inclusie en burgerschap. Daarbij gaat het onder meer om de Charter Diversiteit, het VN-verdrag rechten voor mensen met een beperking en Gouda Regenboogstad. Het eerste half jaar van 2022 hebben er diverse activiteiten plaatsgevonden rondom deze thema's. Hieronder een toelichting per thema. Gouda Regenboogstad Het vormgeven van Regenboogstad vindt plaats in een samenwerking met de Regenboog Alliantie Gouda. Er zijn in de eerste helft van 2022 veel activiteiten georganiseerd, zoals de ondertekening van het Regenboog Stembusakkoord op 15 maart, het Zero Flags Project van 3 tot 18 mei 2022 en op 17 mei in de Chocoladefabriek de Manifestatie 'LHBTI-rechten zijn Mensenrechten'. Middelbare scholieren hebben activiteiten georganiseerd vanuit de diverse Gender and Sexuality Alliances (GSA's) op middelbare scholen in de stad om daarmee de sociale veiligheid voor LHBTI-scholieren te vergroten. Ook zijn er kennisuitwisselingen geweest met andere steden in het landelijk Regenboogsteden netwerk. VN Verdrag Handicap – Lokale inclusie agenda De gemeente werkt aan de doelstellingen uit het uitvoeringsplan VN-verdrag, om de sociale en fysieke toegankelijkheid in de stad voor mensen met een beperking te vergroten. Er is een nieuwe coördinator toegankelijkheid aangenomen, die in samenwerking met diverse belangenorganisaties zoals de Goudse Adviesraad voor mensen met een Beperking (GAB) onderzoek doet naar het vergroten van de toegankelijkheid in Gouda. Binnen de gemeentelijke organisatie zijn er diverse projecten en programma's rondom inclusie, bijvoorbeeld vanuit welzijn, sport en cultuur. Denk hierbij aan het inclusieve Sportief evenement 'Iedereen kan meedoen!' dat werd georganiseerd op 11 juni door Sport.Gouda in samenwerking met de gemeente Gouda en Gouda750. Het herbestemmingsplan voor het oude Stadhuis, waar onder meer een lift en andere toegankelijkheidsmaatregelen zijn opgenomen, is aangeboden aan de raad. Tegengaan van discriminatie Er zijn veel Gouwenars actief bij het versterken van burgerschap en het tegengaan van discriminatie. Zo organiseren verschillende partijen in de stad dialogen, debatten en andere ontmoetingen om de Gouwenars dichter bij elkaar te brengen. De gemeente speelt hierin een faciliterende en aanjagende rol. Zo zijn er diverse bijeenkomsten geweest van het netwerk Bondgenoten. Bondgenoten is een gezelschap van mensen uit Gouda die allemaal een achterban hebben. Denk aan mensen uit het onderwijs, politie, LHBTI, kerken en moskeeën. Doordat deze bondgenoten goed weten wat er bij hun achterban speelt en dit delen, ontstaat er meer begrip voor elkaar. De Chocoladefabriek, met daarin Libertum, heeft een groeiende rol bij het van versterken van burgerschap. De Chocoladefabriek is ook de ontmoetingsplek van het Antidiscriminatieplatform Gouda, waarin diverse organisaties met elkaar en de gemeente in gesprek gaan over discriminatie. Vanuit het Antidiscriminatieplatform worden ook de Stadsgesprekken georganiseerd, waarin ontmoeting en het versterken van bewustwording en onderling begrip centraal staat. Op 1 juli is de eerste Ketikoti, de herdenking van de afschaffing van de slavernij, georganiseerd in de Chocoladefabriek. Burgerschap en respect Het is belangrijk dat vooral ook kinderen en jongeren leren wat deze spelregels zijn. Daarom worden onder meer gastlessen over respect en anti-discriminatie op basisscholen gestimuleerd en gefaciliteerd, in samenwerking met onder andere Stichting 21 Maart en Stichting Inclusie en Discriminatiebestrijding. Op 21 maart, de Internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie, heeft wethouder Corine Dijkstra op de Goejanverwelleschool het vernieuwde Tolerantielespakket ingewijd met een toespraak voor de leerlingen. Het lespakket is beschikbaar voor alle basisscholen in Gouda.

Inclusief meedoen	Aanpak laaggeletterdheid Om goed mee te kunnen doen in Gouda, heb je taal-, reken-, en digitale vaardigheden nodig. Wie niet, of onvoldoende, over deze basisvaardigheden beschikt is vaak minder zelfredzaam, en heeft minder participatie- en ontwikkelingsmogelijkheden. De gemeente werkt samen met de regio in de aanpak van laaggeletterdheid, volgens het Regionaal Plan Basisvaardigheden Regio Midden-Holland 2020-2024). Het plan bestaat uit diverse projecten om de aanpak van laaggeletterdheid per domein te regelen, nieuwe verbindingen te leggen en partners beter toe te rusten om laaggeletterdheid aan te pakken. Preventie en herkennen van laaggeletterdheid en het doorverwijzen naar taalaanbieders loopt als een rode draad door de verschillende domeinen. In Gouda geven we daarnaast uitvoering aan het Taalakkoord 2.0. Het Taalhuis Gouda heeft een belangrijke rol in het coördineren van de diverse activiteiten om basisvaardigheden en met name taalvaardigheid in Gouda te bevorderen. Het Taalhuis heeft van de gemeente een financiële impuls ontvangen om haar aanbod verder uit te breiden en te intensiveren. Dit heeft o.a. geleid tot meer deelnemers aan het taalcafé en de zomeractiviteiten (taalzomer) dan voorgaande jaren. Ook zijn we dankzij de intensivering goed op weg om de doelstelling voor 2022 te halen. Er zijn al 850 inwoners die in de 1e helft van 2022 een traject basisvaardigheden hebben gevolgd (waarvan 160 NT1). De bedoeling is om 1.250 inwoners te bereiken. De campagne 'Ik wil leren' die in september is gevoerd, zal daar zeker aan bijdragen. Beter en sneller integreren van statushouders in de samenleving In januari 2022 is de nieuwe wet inburgering in werking getreden. De regie op de inburgering ligt nu bij de gemeente. Gouda heeft zich samen met de regio voorbereid op deze nieuwe taak. De bestaande begeleiding en ondersteuning van statushouders wordt voortgezet en interne en externe werkprocessen worden aangepast op de nieuwe taken. Er wordt nauw samengewerkt met Vluchtelingenwerk en andere maatschappelijke organisaties (sociaal team en vrijwilligersorganisaties) met als doel om de integratie van de doelgroep te verbeteren en hen zoveel mogelijk in de samenleving te laten deelnemen. Statushouders met een bijstandsuitkering krijgen daarom individuele begeleiding richting school, werk of vrijwilligerswerk. Het doel is om zo snel mogelijk te integreren in de Goudse samenleving met als beoogd resultaat betaald werk en een zelfstandige deelname aan de samenleving. Om dit mogelijk te maken wordt bij de inburgering van statushouders ingezet op intensieve begeleiding en een snelle taalverwerving. De eerste maanden van 2022 is een aantal statushouders begeleid op basis van de nieuwe wet. De meerderheid van de gemelde mensen valt in deze periode nog onder de oude wet. Ook voor deze groep, ook wel de "Ondertussengroep" genoemd, wordt wel zoveel mogelijk al aangesloten bij de werkwijze van de nieuwe wet inburgering.
Inclusief Werk en Participeren Vereenvoudigen overgangen naar werk	<i>Meer arbeidsbeperkten aan het werk</i> Het uitwerkingsplan Garantiebanen en het regionale Offensief Garantiebanen hebben in 2021 de vruchten afgeworpen. In 2022 wordt hier onverkort uitvoering aan gegeven. De Re-integratieverordening en Re-integratieregeling zijn geharmoniseerd in de arbeidsmarktregio. Hiermee is ook vastgesteld dat alle gemeenten in de arbeidsmarktregio werken met het preferente proces loonkostensubsidies. Hierdoor zijn de afspraken over loonkostensubsidie voor werkgevers die werknemers met een arbeidsbeperking in dienst nemen in de hele arbeidsmarktregio nu hetzelfde. <i>Switchen tussen Wmo en Participatiewet</i> In de werkinstructie voor dagbesteding in het kader van de Wmo is de ambitie aangescherpt om in ieder geval voor inwoners van 18 tot 27 altijd eerst te kijken wat er arbeidsmatig mogelijk is als zij in beeld komen voor dagbesteding. Daarnaast zijn we een traject gestart om in regionaal verband met onder meer aanbieders van dagbesteding en partners op het gebied van beschut werk en garantiebanen invulling te geven aan "Simpel Switchen". Dit is een landelijk concept waarbij arbeidsdeelname vanuit dagbesteding, maar ook andersom mogelijk is als iemands situatie en omstandigheden hiertoe aanleiding geven. Het kan bijvoorbeeld ook gaan om het begeleiden van de overstap van dagbesteding naar vrijwilligerswerk of van vrijwilligerswerk naar een vorm van betaalde arbeid. Voorop staat dat de betrokkene goede begeleiding krijgt bij de "switch" en dat de juridische en financiële gevolgen tot een minimum beperkt blijven. In de tweede helft van het jaar werken we een plan hiervoor verder uit.

	Sociale coöperatie - ondernemen met een bijstandsuitkering Door de coronacrisis heeft de instroom van nieuwe leden in de Sociale Coöperatie Een Nieuwe Kans (SC ENK) nagenoeg helemaal stilgelegen. De wisseling in het bestuur van SC ENK heeft ook effect gehad op verdere (door)ontwikkeling van de coöperatie. Een evaluatie eind 2022 over het al of niet voortzetten van de SC ENK komt gezien de externe factoren dan ook te vroeg en zou geen recht doen aan alle investeringen in en inzet voor dit experiment. De sociale coöperatie wordt verlengd tot eind 2023. Participatie in de Buurt 3.0 Tot half maart 2022 was er nog sprake van coronamaatregelen. Daarna zijn de ontmoetingsplekken in de wijk weer opengestaan voor activiteiten. Het blijkt op sommige plekken lastig om weer op te starten. Een aantal vrijwilligers is in de coronaperiode gestopt en niet teruggekomen. Ook het aantal bezoekers blijft soms achter vergeleken met voor de coronapandemie. De hoop is dat als na de zomervakantie alle activiteiten weer volop starten de bezoekers de ontmoetingslocaties weer weten te vinden.
Sociale dienst op orde	Het programma naar een nieuwe sociale dienst is begin 2022 beëindigd. Het overgrote deel van de opgave vanuit het coalitieakkoord is nu, na vier jaar, bereikt. De basis van de dienstverlening is op orde. Clienten zijn in beeld gebracht, de tevredenheid van clienten over de contacten met de gemeente is sterk verbeterd, werkprocessen zijn heringericht, de informatievoorziening is op orde gebracht en de integrale werkgeversbenadering is regionaal in de arbeidsmarktregio Midden-Holland middels het WerkgeversServicePunt Midden-Holland vormgegeven. De werkgeversdienstverlening en re-integratievoorzieningen in de arbeidsmarktregio zijn in 2021 geüniformeerd. De samenwerking met Promen is vernieuwd en uitgevoerde experimenten, waaronder partime ondernemen zijn inmiddels onderdeel geworden van de standaard dienstverlening. In 2022 wordt als onderdeel van de reguliere uitvoering verder gewerkt aan de modernisering van de dienstverlening (oa. MijnInkomen en MijnGouda); een pilot uitgevoerd gericht op een afgeleide van de dienstverlening achter HalloWerk; het digitaal ontsluiten van de werkzoekendendienstverlening en de werkgeversdienstverlening cf. de ontwikkelingen van de VNG; brieven en beschikkingen omzetten naar taalniveau B1; verrijken van de professionaliteit en de integrale klantbenadering, dienstverlening vanuit menselijke maat; en doorontwikkelen van het Werkgeversservicepunt.
Verbetering kwaliteit re-integratie trajecten Participatiewet	Er wordt gestuurd op output en effectiviteit van de re-integratie. De gemeenteraad wordt hierover 2 –jaarlijks geïnformeerd. Er is een contractmanager aangesteld voor het toezien op de effectiviteit van de ingekochte re-integratietrajecten.

1.3. Thema: Investeren in preventie

Opgaven beleidsnota sociaal domein

De actuele opgaven voor jaar 2022 zoals opgenomen in de Programmabegroting zijn vetgedrukt

- **Sluitende aanpak voor kinderen en jongeren**
- **Kansrijke start**
- **Preventieakkoord**
- **Preventieve ondersteuningsstructuur jeugd**
- **Jongerenwerk**

Programma gestart in 2022, nog niet opgenomen in de programmabegroting 2022

- **NPO**
- **Integrale aanpak Gezonde Wijk**

Doelstellingen en indicatoren (gewenste maatschappelijke effecten)

indicator	waarden					Doelstelling 2022
	2020	Q1 2021	Q2 2021	2021	1 ^e helft 2022	
Doelstelling: minder vroeggeboorten / te laag geboortegewicht (opgave: sluitende aanpak voor kinderen en jongeren: kansrijke start)						
Aantal geboorten met laag geboortegewicht en/of vroeggeboorte per 1.000 geboorten (jaarcijfer)	147,5	-	-	Najaar 2022	Najaar 2023	Afname
Doelstelling: meer kinderen met een gezond gewicht (opgave: sluitende aanpak voor kinderen en jongeren: veilig en gezond opgroeien)						
% Kinderen met een gezond gewicht (jaarcijfer)	71%	-	-	76%	-	Gelijk of toename
Doelstelling: hoger gebruik kindpakket (opgave: sluitende aanpak voor kinderen en jongeren: kinderen kunnen meedoen)						
Het % kinderen dat opgroeit in een huishouden met een inkomen <120% van de bijstandsnorm, dat gebruik maakt van het kindpakket (jaarcijfer)	85%	-	-	-	-	Zie toelichting

Toelichting ontwikkeling indicatoren

Aantal geboorten met laag geboortegewicht en/of vroeggeboorte per 1.000 geboorten	Het landelijk cijfer per 1000 geboorten is 154,7. geboorten met een laag geboortegewicht en/of vroeggeboorte Gouda zit daar onder. In Gouda was dit cijfer in 2017 nog 151,3 per 1000 geboorten.
% Kinderen met een gezond gewicht	Het percentage kinderen met gezond gewicht in Gouda is in 2021 hoger (76%) dan in 2020 het geval was (71%). Daar staat logischerwijs tegenover dat het percentage kinderen met overgewicht in 2021 lager is (14,3% in 2021, 17,8% in 2020). De cijfers voor 2020 zijn echter minder betrouwbaar, omdat tijdens de eerste corona-lockdown periode in 2020 de JGZ veel minder kinderen heeft kunnen zien en er dus in 2020 veel minder kinderen gemeten en gewogen zijn.
Het % kinderen dat opgroeit in een huishouden met een inkomen <120% van de bijstandsnorm, dat gebruik maakt van het kindpakket	Dit cijfer is niet meer op te leveren. Voorheen werd hiervoor de minimascan van Stimulansz gebruikt. Maar deze tool wordt niet langer onderhouden. In de Jeugdmonitor open data zijn alleen cijfers te vinden tot en met 2020. En ook bij gebruik CBS cijfers kan alleen gebruik worden gemaakt van data die tenminste 2 jaar oud zijn en daarmee is deze vergelijking met het aantal gebruikers in het huidige jaar niet realistisch voor een relatieve benadering. Dit criterium zal worden geschrapt. Voor het aantal kinderen met een kindpakket zie thema 1.1..

Voortgang beleidsopgaven 2022 <i>Dit onderdeel beschrijft de in de rapportageperiode behaalde resultaten, evt. afwijkingen van Programmabegroting en relevante in-/externe ontwikkelingen</i>	
Opgaven <i>Betreft beleidsopgaven 2022</i>	Toelichting voortgang (resultaten, evt. afwijkingen, ontwikkelingen)
Kansrijke Start	Het digitaal zorgpad voor zwangeren/aanstaande ouders in een kwetsbare situatie is al tijdens de pilotfase voor Gouda uitgewerkt. Inmiddels is de digitale tool beschikbaar. Hierin is in gestandaardiseerde stroomschema's voor verschillende onderwerpen /risico's het zorgpad naar ondersteuning weergegeven (voor de gemeente waarin de zwangere woont). Onder elk stroomschema staat een beschrijving van de specifieke ondersteuning die beschikbaar is in onze gemeente. Vanwege een aanpassing van de Wet Publieke Gezondheid (Wpg) met het 'Prenataal huisbezoek door de JGZ' (PHB) krijgen alle gemeenten de taak om een prenataal huisbezoek door de JGZ aan te bieden aan zwangeren en/of hun gezinnen in een kwetsbare situatie. Deze wet is inwerking getreden op 1 juli 2022. Na een jaar zal het PHB worden geëvalueerd. Er is een brede bijeenkomst Kansrijke Start met diverse partners uit de stad georganiseerd. Dit met als doel om te informatie te delen en ontmoeting/kennismaking, zodat samenwerking vanzelfsprekender wordt.
Integrale aanpak Gezonde Wijk	Het verminderen van gezondheidsachterstanden van inwoners met een lage sociaaleconomische status is complex en kent vaak achterliggende oorzaken. Dit onderwerp is inhoudelijk in de eerste helft van 2022 niet opgepakt door gebrek aan ambtelijke capaciteit bij de relevante afdelingen. Wel is bij het maken van een nieuw bestuursakkoord voor dit thema aandacht gevraagd. De integrale buurt- en wijkaanpak heeft een plek gekregen in het bestuursakkoord. In de tweede helft van 2022 zal hiervoor een kwartiermaker aangesteld worden.
Preventieakkoord	Er is in 2021 een goede start gemaakt met de acties uit het Preventieakkoord. In 2022 is dit voortgezet. Het budget is wederom toegekend en hierdoor hebben we al veel bereikt, zoals de MQ Scan (motorische vaardigheden) op basisscholen, uitbreiding van het sport- en speelcafé met een extra beweegactiviteit, project citytrainers (waarbij jongeren getraind worden om activiteiten en evenementen te organiseren) en het opknappen van tuinen van ouderen met een krap budget die dit zelf niet meer kunnen. Daarnaast is er gestart met de verkenning om sport en preventie nog meer met elkaar te verbinden. Er is een bijeenkomst georganiseerd voor alle betrokken partners. Dit heeft input gegeven voor het vervolg.
Preventieve ondersteuning jeugd	In 2022 wordt gewerkt aan het doorontwikkelen van de ondersteuningsstructuur voor de jeugd in de wijk en op school gericht op een effectieve samenwerking tussen jeugdpartners in de stad zoals Gro-up Buurtwerk, de Brede School, het sociaal team en de Jeugdgezondheidszorg. Samen met partners versterkt Gouda goedwerkende bestaande netwerken en richt zo nodig nieuwe netwerken in, gericht op concreet resultaat, meebewegend met wat nodig is. Gouda maakt hierbij de verbinding met andere gerelateerde (soms regionale) programma's zoals Kansrijke Start, Nationaal programma Onderwijs, toekomstscenario jeugd- en gezinsbescherming en de aansluiting tussen passend onderwijs en jeugd.
Jongerenwerk	Met het jongerenwerk in Gouda wordt beoogd kwetsbare jongeren die opvallen door overlast gevend en risicovol gedrag op positieve wijze mee te laten doen in de samenleving door hen aan te spreken op kwaliteiten, talenten en verantwoordelijkheden, door grenzen te stellen en perspectief te bieden. De inzet van gro-up Buurtwerk heeft in de eerste helft van 2022 geleid tot diverse cocreatie-projecten met groepen jongeren in de wijken. Voorbeelden hiervan zijn een buurtbingo, een kleding inzamelingsactie, de Iftar die de jongeren hebben georganiseerd voor de wijk tijdens de Ramadanmaand, een voetbaltoernooi en een BBQ bij de Reeuwijkse plassen. Vier keer per week wordt in verschillende wijken samengewerkt met Sportpunt Gouda om buurtsportactiviteiten voor en met jongeren aan te bieden. De meeste overlastgevende jongeren zijn hierdoor in beeld en verbonden aan activiteiten van Gro-up Buurtwerk.
Nationaal programma onderwijs	Het nationaal programma onderwijs (NPO) is in 2021 in het leven geroepen om te werken aan leerachterstanden en vertragingen in het onderwijs die door corona zijn ontstaan. De rol van de gemeente is schooloverstijgend en gemeentebreed. De rol van de gemeente hangt samen met de taken en verantwoordelijkheden die de gemeente al heeft, onder andere met het onderwijsachterstandenbeleid.

	In de 1e helft van 2022 is gewerkt aan de eerste fase van het plan met het uitbreiden van bestaande activiteiten. Deze activiteiten sluiten heel direct aan op de wensen en activiteiten van de scholen zelf. Ook is er een aantal onderzoeken gedaan naar de effecten van corona en de behoefte die er nog is aan ondersteuning. Alle extra activiteiten zijn gebundeld beschreven in de infosheet NPO. Daarnaast is er een bijeenkomst met VO-scholen geweest over de behoefte aan ondersteuning en is kennis en informatie met elkaar gedeeld. Naar aanleiding hiervan wordt voor het schooljaar 2022/2023 incidenteel extra jeugdhulp op school gerealiseerd om aan de toegenomen hulpvragen te kunnen voldoen. De voorbereidingen voor de 2e fase zijn nu in volle gang waarin wordt gewerkt aan een plan voor de langere termijn.
Aandachtspunten en risico's	
Bij toenemende armoede en financiële zorgen zoals dreigt ten gevolge van de huidige koopkrachtdaling van huishoudens, is er ook een verhoogd risico op toenemende gezondheidsverschillen in plaats van een daling.	

1.4. Thema: Integrale benadering

Opgaven beleidsnota sociaal domein

De actuele opgaven voor jaar 2022 zoals opgenomen in de Programmabegroting zijn vetgedrukt

- **Herinrichting gemeentelijke toegang en uitvoering**
 - Eén toegang
 - Inrichting uitvoerende afdelingen naar levensfase
 - Basishulp door sociaal team
 - Oog voor de mantelzorger
- **Integraal ondersteuningsaanbod**
- **Cliëntbenadering: naast de inwoner staan**

Doelstellingen en indicatoren (gewenste maatschappelijke effecten)

indicator	waarden					Doelstelling 2022
	2020	Q1 2021	Q2 2021	2021	1 ^e helft 2022	
Doelstelling: inwoners zijn bekend met gemeentelijke toegang (opgave: herinrichting gemeentelijke toegang en uitvoering)						
% Inwoners dat weet waarvoor (voor welke hulp) men terecht bij de gemeente (jaarcijfer)	-	-	-	-	-	Nog niet van toepassing
Doelstelling: inwoners zijn bekend met het sociaal team (opgave: herinrichting gemeentelijke toegang en uitvoering)						
Het percentage inwoners dat aangeeft bekend te zijn met het sociaal team 0-100 jaar (jaarcijfer)	38%	-	-	36%	-	>31%
Doelstelling: de klanttevredenheid is minimaal een 7 (opgave: integraal ondersteuningsaanbod, dienstverlening wordt door inwoners positief ervaren)						
Het % cliënten dat de dienstverlening van het sociaal team 0-100 met een 7 of hoger beoordeelt (jaarcijfer)	68%	-	-	77%	69%	>65%
Doelstelling: de dienstverlening wordt door inwoners positief ervaren (opgave integraal ondersteuningsaanbod)						
% Cliënten Wmo, jeugd, werk en inkomen dat tevreden is over de geboden hulp en ondersteuning	-	-	-	Jeugd: 73%	-	gelijk of toename
Doelstelling: de positie van mantelzorgers verbetert (opgave: integraal ondersteuningsaanbod)						
Het % mantelzorgers van Wmo-clianten dat van mening is dat bij het aanbod van ondersteuning is rekening gehouden met diens wensen en behoeften als mantelzorger (eens en helemaal mee eens) (jaarcijfer)	33%	-	-	43%	-	Toename
Doelstelling: gemeente Gouda is een lerende organisatie (opgave: herinrichting gemeentelijke toegang en uitvoering)					Deze indicator wordt onderstaand toegelicht bij de voortgang	

Toelichting ontwikkeling indicatoren

% Inwoners dat weet waarvoor (voor welke hulp) men terecht bij de gemeente.	Vanaf 2022 wordt een nieuwe vraag opgenomen in de cliëntervaringsonderzoeken en de Stadspeiling (jaarcijfers); hierover kan dan voor het eerst in na de zomer van 2022 worden gerapporteerd.
Het % cliënten dat de dienstverlening van het sociaal team 0-100 met een 7 of hoger beoordeelt.	Deze cijfers zijn vooralsnog alleen bekend voor de dienstverlening van het sociaal team en van werk en inkomen. Vanaf 2022 worden deze vragen opgenomen in de cliëntervaringsonderzoeken Wmo en jeugd; hierover kan dan voor het eerst na de zomer van 2022 worden gerapporteerd.
Doelstelling: dienstverlening wordt door inwoners positief ervaren en inwoners zijn tevreden over de	De vragen gaan over in hoeverre inwoners tevreden zijn over de geboden zorg en inwoners kunnen aangeven of zij (heel) tevreden, neutraal of (heel) ontevreden zijn. De hiergenoemde cijfers zijn gemiddelden van tevredenheidspercentages over verschillende vormen van ondersteuning en hulp.

geboden hulp, ondersteuning (integraal ondersteuningsaanbod).	(Vanaf 2022 worden nieuwe vragen opgenomen in de cliëntervaringsonderzoeken (jaarcijfer). Hierover kan dan voor het eerst na de zomer van 2022 worden gerapporteerd).
Het % mantelzorgers van Wmo-cliënten dat van mening is dat bij het aanbod van ondersteuning is rekening gehouden met diens wensen en behoeften als mantelzorger (eens en helemaal mee eens) (jaarcijfer)	43% van de mantelzorgers zegt dat bij het aanbod van ondersteuning rekening is gehouden met de wensen en de behoeften van de mantelzorger. Voor een kwart geldt dit niet, een derde antwoordt neutraal. Dit is een toename ten opzichte van het jaar daarvoor (toen was slechts 33% tevreden).

Voortgang beleidsopgaven 2022 <i>Dit onderdeel beschrijft de in de rapportageperiode behaalde resultaten, evt. afwijkingen van Programmabegroting en relevante in-/ externe ontwikkelingen</i>	
Opgaven <i>Betreft beleidsopgaven 2022</i>	Toelichting voortgang (resultaten, evt. afwijkingen, ontwikkelingen)
Herinrichting gemeentelijke toegang en uitvoering: Basishulp sociaal team	Sociaal team 3.0 De drie locaties van het sociaal team (noord, oost, west) zijn er voor inwoners van 0 tot 100+ en leveren individuele en collectieve basishulp, basis-GGZ hulp aan jeugdigen, ondersteuning bij het voorkomen van schulden en onafhankelijke cliëntondersteuning. Na het eerste ontwikkeljaar van de teams 3.0 lag de nadruk in het eerste halfjaar van 2022 op het verstevigen van de (praktische) kortdurende intensieve basishulp gericht op zelfredzaamheid, participatie en het op orde krijgen en herstellen van regie van het huishouden. De verbinding en samenwerking met het onderwijs, de huisartsen en de gemeentelijke organisatie hebben eveneens prioriteit. Daarnaast is het de taak van het sociaal team om in verbinding met de wijk, de lokale partners en vrijwilligersorganisaties tot vernieuwende oplossingen voor de inwoners te komen. Tot slot is extra inzet geleverd ten behoeve van de noodopvang voor Oekraïners.
Oog voor de mantelzorger	De digitale respijtwijzer wordt door Mantelzorgcentraal (Palet Welzijn) bijgehouden. De website is in 2021 bijna 2.000 keer bezocht door ruim 600 unieke bezoekers. Er zijn 37 respijtverzoeken geweest in 2021. Er wordt nauw samengewerkt met het sociaal team. Het team Wmo-consulenten is in juni 2022 getraind door MantelzorgNL. In de training werd veel aandacht besteed aan de rollen die de mantelzorger vervult, inzicht in de ervaren belasting door mantelzorgers en kennis gedeeld over hoe het aansluiten bij de zorgvrager en mantelzorgers en samenwerken aan goede mantelzorgondersteuning.
Cliëntbenadering: naast de inwoner staan	De landelijke toelagenaffaire kinderopvangtoeslag legt de focus op herstel van vertrouwen in de dienstverlening van de overheid. Eén van de acties is om mensen die in een kwetsbare positie verkeren extra te ondersteunen en/of te voorkomen dat ze in een kwetsbare positie terecht komen. Hiervoor zijn landelijk extra middelen beschikbaar gesteld ter versterking van de gemeentelijke dienstverlening; de zogenaamde POK-middelen (Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK)). De middelen zijn via de decembercirculaire 2021 beschikbaar gekomen. In 2022 is gestart met de planvorming voor inzet van de POK-middelen ten behoeve van de doorontwikkeling van de integrale uitvoeringsorganisatie sociaal domein op drie punten: • Verbetering van de toegankelijkheid van de frontoffice • Meer tijd en meer resultaat voor de inwoner/klant • Faciliteren van de uitvoering om de vraag integraal te kunnen benaderen. Besluitvorming is voorzien in de tweede helft van 2022.
Aandachtspunten en risico's	
Aandachtspunt blijft dat inwoners voldoende op de hoogte zijn hoe zij toegang tot ondersteuning kunnen krijgen (bekendheid met toegang). Ook is de samenwerking tussen de voorliggende voorzieningen (de sociale basis) en de maatwerkondersteuning een aandachtspunt. Goede samenwerking is belangrijk voor het normaliseren en demedicaliseren, zodat zorg en ondersteuning beschikbaar blijft voor wie het echt nodig heeft.	

1.5. Thema: Sturen op kwaliteit van ondersteuning

Opgaven beleidsnota sociaal domein

De actuele opgaven voor jaar 2022 zoals opgenomen in de Programmabegroting zijn vetgedrukt

- **Kwaliteit re-integratie trajecten Participatiewet**
- **Verbetering kwaliteit aanbod maatwerk Wmo en jeugd**
- **Normalisatie jeugdhulp en afbakening jeugdwet**
- **Versoepelen overgang van 18- naar 18+**
- **Beschikbaarheid van zorg voor wie dit het hardst nodig heeft**
- **Domeinoverstijgend samenwerken**

Doelstellingen en indicatoren (gewenste maatschappelijke effecten)

indicator	waarden					Doelstelling 2022
	2020	Q1 2021	Q2 2021	2021	1 ^e helft 2022	
Doelstelling: verbetering van de kwaliteit van re-integratietrajecten				Deze indicator wordt onderstaand toegelicht bij de voortgang		
Doelstelling: rechtmatige inzet van hulp (opgave: verbeteren kwaliteit aanbod maatwerk Wmo en jeugd)						
Aantal meldingen gedaan bij Meldpunt Vermoedens Zorgfraude	18	5	1	20	13	Geen streefwaarde
Aantal geconstateerde onrechtmatigheden	0	0	0	0	1	Geen streefwaarde
Doelstelling: we bieden hulp die aan de kwaliteitseisen voldoet (opgave: verbetering kwaliteit aanbod maatwerk Wmo en jeugd)						
Aantal meldingen calamiteitentoezicht Wmo en jeugd	4	2	1	4	2	Geen streefwaarde
Aantal meldingen geweldsincidenten Wmo en jeugd	2	0	0	0	0	Geen streefwaarde
% Cliënten dat aangeeft dat de hulp Wmo het ervaren probleem heeft opgelost (jaarcijfer)	-	-	-	55%	-	Toename
% Cliënten dat aangeeft dat de jeugdhulp het ervaren probleem heeft opgelost (jaarcijfer)	-	-	-	61%	-	Toename
Doelstelling: Versoepelen overgang van 18- naar 18+				Deze indicator wordt onderstaand toegelicht bij de voortgang		
Doelstelling: instellen van een Zorg- en veiligheidshuis (opgave: efficiënte hulpverlening en domeinoverstijgende samenwerking)				Deze indicator wordt onderstaand toegelicht bij de voortgang		

Toelichting ontwikkeling indicatoren

Aantal meldingen gedaan bij Meldpunt Vermoedens Zorgfraude	Deze indicator gaat over het aantal ontvangen meldingen.
Aantal geconstateerde onrechtmatigheden	Uit het aantal ontvangen meldingen, één onrechtmatigheid vastgesteld
Aantal meldingen calamiteitentoezicht Wmo en jeugd	Toelichting definitie Onder een calamiteit wordt verstaan een niet-beoogde of onverwachte gebeurtenis die betrekking heeft op de kwaliteit van een voorziening en die tot een ernstig schadelijk gevolg voor een cliënt of de dood van een cliënt heeft geleid. Voorbeelden van calamiteiten zijn: elk onverwacht en onbedoeld overlijden van een cliënt; elke suïcide(poging) van een cliënt die mogelijk samenhangt met onvoldoende toezicht, slechte communicatie of fouten bij de overdracht; een gebeurtenis die heeft geleid of kan leiden tot ernstig en/of blijvend lichamelijk letsel bij een cliënt; een gebeurtenis die heeft geleid of kan leiden tot ernstig geestelijk lijden van een cliënt; ernstig grensoverschrijdend gedrag: fysiek, psychisch en/of seksueel door hulpverleners of andere cliënten.
Aantal meldingen geweldsincidenten Wmo en jeugd	Toelichting definitie

	Onder een geweldsincident wordt verstaan lichamelijk en geestelijk geweld of ontucht jegens een cliënt, of het seksueel binnendringen van het lichaam van een cliënt door een beroepskracht dan wel door een andere cliënt bij wie de cliënt gedurende het etmaal of een dagdeel in een accommodatie van een aanbieder verblijft.
% Cliënten dat aangeeft dat de hulp Wmo het ervaren probleem heeft opgelost (jaarcijfer) % Cliënten dat aangeeft dat de jeugdhulp het ervaren probleem heeft opgelost (jaarcijfer)	Dit cijfer is opgebouwd uit een gemiddelde over diverse categorieën: Wmo: Cliënten die hulp bij het huishouden ontvangen het vaakst tevreden over de mate waarin de ondersteuning bijdraagt aan de oplossing van het ervaren probleem (77%), gevolgd door cliënten met hulpmiddelen (72%) en begeleiding (68%). Inwoners met een woningaanpassing of beschermd wonen zeggen vaker ontevreden te zijn met de ondersteuning, respectievelijk 29% en 25% zegt niet tevreden te zijn over deze vorm van ondersteuning. Zes op de tien (61%) is dat wel. Jeugd: Tussen de 50% en 62% van de cliënten geeft aan (heel) tevreden te zijn over de wijze waarop de ondersteuning de problemen oplost die zij hebben. De meeste cliënten zijn tevreden over het effect van de jeugdhulp bij begeleiding of behandeling op locatie van de zorgaanbieder (62%), dyslexiebegeleiding (61%) en verblijf in een instelling (60%).

Voortgang beleidsopgaven 2022 <i>Dit onderdeel beschrijft de in de rapportageperiode behaalde resultaten, evt. afwijkingen van Programmabegroting en relevante in-/externe ontwikkelingen</i>	
Opgaven <i>Betreft beleidsopgaven 2022</i>	Toelichting voortgang (resultaten, evt. afwijkingen, ontwikkelingen)
Verbetering kwaliteit re-integratie trajecten Participatiewet	De gemeenteraad wordt 2-jaarlijks geïnformeerd over de effectiviteit van de re-integratie (dit is vastgelegd in de Re-integratieverordening Gouda 2022). Het eerste verslag van de re-integratie heeft de gemeenteraad ontvangen in januari 2022. In de eerste helft 2022 heeft de Rekenkamer groene Hart onderzoek gedaan naar de uitvoering van de participatiewet voor wat betreft de re-integratie. De gemeenteraad ontvangt na de zomer de resultaten hiervan.
Verbetering kwaliteit aanbod maatwerk Jeugd en Wmo	In het eerste halfjaar zijn onderzoeken uitgevoerd naar de ervaringen van cliënten van de gemeentelijke maatwerk Jeugd en Wmo en uitvoering van de participatie. De resultaten van deze onderzoeken zijn op 6 september 2022 naar de raad gestuurd.
Versoepelen overgang 18- naar 18+	Overgang 18-/18+ Bij de overgang van 17 naar 18 jaar (van jeugd naar volwassenheid) krijgen jongeren te maken met andere wettelijke kaders. Daardoor verloopt de overgang van ondersteuning en hulp aan jongeren niet altijd soepel en de gemeente zet in op een vlotte overgang van die hulp en ondersteuning. De gemeente doet dat met de volgende acties: • pilot van twee woonzorgcoördinatoren voor jongeren met een verblijfstraject in het kader van jeugdhulp; • update van het toekomstplan door jongeren met ervaring in de jeugdhulp (Expex). In de contracten met jeugdhulpaanbieders is vastgelegd dat jeugdhulpaanbieders met het toekomstplan werken; • herziening van folders voor jongeren, ouders en professionals; • ontwikkeling van nieuwe brieven gemaakt voor jongeren die jeugdhulp ontvangen. Jeugdigen met jeugdhulp in de leeftijd van 16 jaar krijgen bericht dat ze vanaf dan zelf mogen beslissen over de zorg die ze ontvangen en dat de gemeente vanaf dan hier met hen over communiceert. Deze brief verwijst ook naar het toekomstplan. Daarnaast ontvangen jeugdigen enkele maanden voor de 18e verjaardag een brief over het einde van de indicatieperiode. Bij deze brief zit de folder 'Ik word 18! En nu?' • doorontwikkeling van Kwikstart.nl (of de app). Kwikstart geeft informatie aan jongeren die binnenkort 18 jaar worden over thema's als wonen, werken, school en zorg. Naast de algemene informatie is de Kwikstart nu ook gevuld met specifieke informatie over de gemeente Gouda. • Ervaringstheater ExpEx Midden-Holland over volwassen worden voor jongeren, ouders, hulpverleners, beleidsmakers en gemeenteraadsleden. Ervaringsdeskundige jongeren en hulpverleners delen hun ervaringen over het 18 worden binnen jeugdzorg. Theatervoorstellingen waren in juni en juli.

Domeinoverstijgend samenwerken	Ontwikkeling Zorg- en veiligheidshuis Sinds 1 januari 2021 is het Zorg- en Veiligheidshuis van start gegaan als nieuwe organisatie door samenvoeging van de sector Maatschappelijke Zorg en Veilig Thuis (GGD) en het Veiligheidshuis Hollands Midden. Door koppeling van de zorg- en veiligheidsketens is er een betere afstemming tussen deze domeinen en kan complexe casuïstiek efficiënter en effectiever worden aangepakt. Deze nieuwe organisatie is binnen Hecht (gemeenschappelijke regeling) gepositioneerd. In de eerste helft van 2022 is ingezet op een optimale afstemming en samenwerking met gemeenten en ketenpartners.
Aandachtspunten en risico's	

1.6. Thema: Samenhang met WLZ en ZV

Opgaven beleidsnota sociaal domein

De actuele opgaven voor jaar 2021 zoals opgenomen in de programmabegroting zijn vetgedrukt

- **Samenwerking met zorgaanbieders**
- **Informele zorg door vrijwilligers en mantelzorgers**

Doelstellingen en indicatoren (gewenste maatschappelijke effecten)

doelstellingen	indicatoren
Gezamenlijke financiering door gemeente en ZV als beide profiteren van de opbrengst	De opgaven en resultaten op dit thema kunnen niet worden gekwantificeerd. De voortgang en bereikte resultaten op dit thema worden onderstaand bij voortgang beschreven.
Beschikbaar blijven van zorg	
Betaalbaar blijven van zorg	

Voortgang beleidsopgaven 2022

Dit onderdeel beschrijft de in de rapportageperiode behaalde resultaten, evt. afwijkingen van Programmabegroting en relevante in-/ externe ontwikkelingen

Opgaven <i>Betreft beleidsopgaven 2022</i>	Toelichting voortgang (resultaten, evt. afwijkingen, ontwikkelingen)
Samenwerking met zorgaanbieders: Gedeelde zorg	Gedeelde Zorg Per 1 januari 2022 is de naam van Gedeelde Zorg veranderd in Vereniging gezondheidsregio Midden-Holland. De naam van de vereniging is vooral een juridische. Gedeelde Zorg is inmiddels zo'n begrip dat ervoor gekozen is om naar buiten toe te blijven werken met deze naam. Gemeenten zijn geen lid van de vereniging maar hebben zich aangesloten door een convenant. De gemoderniseerde structuur is de vrijblijvendheid voorbij en kent drie programma's: Acute zorg, Chronische Zorg en Gegevensuitwisseling. Dataplatform Midden-Holland Binnen Gedeelde Zorg is het Dataplatform Midden-Holland opgericht. Deelname aan het Dataplatform Midden-Holland om op (juridisch) verantwoorde manier data uit te wisselen tussen de deelnemende organisaties is per mei 2022 feit. Doel van de data-analyse is vormgeven aan <i>de juiste zorg de juiste plek</i>, het opsporen van knelpunten op de raakvlakken (informele) zorg en sociaal domein. Het gaat hierbij om medische- en GGZ-zorg (ZvW) en 24 uur zorg (WLZ) en zorg en ondersteuning vanuit de Wmo.
Informele zorg door vrijwilligers en mantelzorgers	Organisaties als Burennetwerk, Present, Netwerk Samen voor Goud, Palet Welzijn en Thuisgekookt bieden hulp en ondersteuning door vrijwilligers voor kwetsbare inwoners van Gouda. Hulp wordt door de inwoner zelf aangevraagd of inwoners worden doorverwezen door het sociaal team of andere hulpverleners.

Aandachtspunten en risico's

2. Voortgangsrapportage Sturen op kosten maatwerk Jeugd en Wmo

Opgave

Zorg en ondersteuning beschikbaar en betaalbaar houden voor wie dat nodig heeft. Te realiseren door te sturen op de open-einde regelingen voor maatwerkvoorzieningen op grond van de Jeugdwet en de Wmo.

2.1. Sturen op kosten maatwerk Jeugd

Opgave

Om de opgave te realiseren zijn voor Jeugd twee meerjarige doelstellingen geformuleerd, gebaseerd op het aantal cliënten en de gemiddelde kosten per cliënt (zorgzwaarte). Beide doelstellingen tezamen vormen de basis voor de begroting en de sturingsopgave.

Sturen op aantal cliënten

Voor het aantal cliënten is de doelstelling geformuleerd als een verhoudingsgetal: de doelstelling is om *relatief* minder cliënten een maatwerkvoorziening te geven ten opzichte van het totaal aantal jeugdigen in Gouda. Voor het monitoren van de doelstelling is dus ook het aantal inwoners van 0 tot 18 jaar relevant. Dit aantal wordt jaarlijks geactualiseerd aan de hand van bevolkingsopbouw prognoses. In 2019 was het verhoudingsgetal 1 op 7. Doel is toe te groeien naar 1 op 8 in 2024. De ontwikkeling over de jaren is niet lineair, vanwege een dalend aantal jeugdigen in Gouda, de geleidelijke uitstroom/ duur van trajecten en het ingroepad van maatregelen.

Te realiseren doelstelling aantal cliënten in maatwerk:

	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Streefcijfer: 1 op	6,97	6,68	7,04	7,56	8

Sturen op zorgzwaarte

Voor de zorgzwaarte is een doelstelling geformuleerd over de gemiddelde kosten per cliënt. Doelstelling is deze in 2024 weer te stabiliseren. Dit bedrag zal jaarlijks geïndexeerd worden conform de contractuele verplichtingen. Onderstaande reeks is bijgesteld op basis van de indexatie en herijking tot en met 2021.

Te realiseren doelstelling zorgzwaarte:

	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Gemiddelde kosten per cliënt	€ 11.130	€ 11.396	€11.738	€11.738	€11.738
Indexatie	incl	incl	incl	excl	excl

Doelstellingen en indicatoren

Doelstelling	Indicator	Prognose 2022 op basis van gegevens 1 ^e half jaar	Status op basis van 1 ^e half jaar 2021
Aantal cliënten	Verhouding aantal inwoners tot 18 jaar met een maatwerkvoorziening (incl. Jeugdbescherming en -reclassering en Pgb) i.r.t. het aantal inwoners tot 18 jaar	1 op 6,55*	Doelstelling <u>niet</u> op koers; waarde is lager dan de doelstelling 7,04.
Zorgzwaarte stabiliseren	Gemiddelde uitgaven maatwerk jeugd per cliënt (uitgaven jeugdhulp/ aantal jeugdigen met een maatwerkvoorziening)	€ 11.184 *	Doelstelling <u>wel</u> op koers: Waarde is lager dan doel van € 11.738

* op basis van de prognose 2022 volgens Marap Q2.

Toelichting: 2022 laat vooralsnog het beeld zien van een stijgend cliëntenaantal tegen de beoogde doelstelling in. De gemiddelde zorgzwaarte heeft zich volgens doelstelling ontwikkeld. Deze ontwikkelingen kunnen we nog niet nader verklaren. Jeugdhulp en het gebruik daarvan, is een complex vraagstuk. Er spelen verschillende oorzaken en ontwikkelingen, die tegelijkertijd spelen en elkaar beïnvloeden. De verwachting is dat de uitgaven op maatwerk Jeugd over het jaar 2022 gelijk zullen zijn aan hetgeen opgenomen is in de begroting.	
Maatregelen	
Sturing op aanbieders	De gemeente Gouda werkt voor de inkoop van specialistische jeugdhulp en het daarbij behorende contractmanagement samen met de andere gemeenten in de regio Midden-Holland. Regionale contractmanagers zijn aangesteld en de sturing op aanbieders gebeurt in principe regionaal. De gemeente Gouda kan voor de regionale sturing op aanbieders gespreksonderwerpen meegeven en als het nodig is ook samen met de contractmanager gesprekken met aanbieders voeren.
Sturen op de toegang	In de eerste helft van het jaar is voorbereidend werk verricht voor het opstellen van nadere regels omtrent de begrippen 'eigen kracht' en 'gebruikelijke hulp'. In deze nadere regels wordt uitgewerkt welke hulp en de zorg ouders als opvoeders redelijkerwijs aan hun kind behoren te bieden. Het uitwerken van deze begrippen is een uitwerking van de wettelijke voorwaarde dat er geen of minder jeugdhulp hoeft te worden ingezet als de jeugdige of zijn ouders de 'problemen' (gedeeltelijk) zelf kunnen oplossen. Dit maakt onderdeel uit van bredere voorstellen tot wijziging van het juridisch kader maatwerk Wmo en Jeugdhulp dat in maart 2023 ter besluitvorming zal worden voorgelegd.
De gemeentelijke toegang	Werkinstructie Jeugd. In maart 2022 is het document Uitgangspunten afbakening Jeugdwet en Wmo voor de regionaal ingekochte diensten in Midden-Holland vastgesteld. Met dat document is een eerste aanzet gemaakt voor een gezamenlijke visie op de interpretatie van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning. Deze is geïmplementeerd bij de afdeling Opgroeien en Start Arbeidsmarkt (OSA). Voor sommige casussen biedt het document geen uitsluitel; de beoordeling over het wel of niet toekennen van jeugdhulp is ambigu. Die casussen worden ingebracht tijdens het overleg 'Acties Jeugd' en wordt er tussen de senioren, kwaliteitsmedewerker, afdelingshoofd en beleidsadviseur gezamenlijk tot een afweging gekomen. Het gedachtegoed over de vraag wat is wel of niet jeugdhulp ontwikkelt hierdoor en groeit. Samenvattend zijn de uitgangspunten en de daarbij behorende resultaten voor afbakening van Jeugdwet: <u>1. ondersteuning gericht op het volgen van onderwijs en/of om de leerling verder te helpen in zijn onderwijsontwikkeling is geen jeugdhulp.</u> Dat betekent: <u>a) Huiswerkbegeleiding is geen jeugdhulp;</u> een eventuele daling van het aantal verwijzingen voor het product begeleiding niet specifiek toe te wijzen aan de toepassing van dit uitgangspunt. Eventuele financiële besparingen kunnen niet inzichtelijk gemaakt worden. <u>b) Diagnostiek en intelligentietest alleen bij diagnostisch proces voor jeugdhulp;</u> de eventuele financiële besparingen worden in Q3 berekend <u>2. buitenschoolse opvang valt niet onder de Jeugdwet, alleen de extra begeleiding;</u> In dit kader oriënteert Gouda zich op de mogelijkheden voor een zogenaamde BSO +. Een richting hiervoor wordt naar verwachting in Q4 2022 bepaald. <u>3. een laag inkomen is geen reden voor toekenning van jeugdhulp;</u> in het kader van de Jeugdwet is het niet toegestaan om het inkomen mee te nemen als afweging voor het wel of niet toekennen van jeugdhulp. Gouda werkte en werkt conform de Jeugdwet en dit regionale uitgangspunt. <u>4. verlengde jeugdzorg alleen als andere wetten geen oplossing bieden;</u> Om dit uitgangspunt te monitoren is het interessant om het aantal jeugdigen tussen 18-23 jaar met jeugdhulp te monitoren en om de uitgaven aan jeugdhulp voor deze doelgroep te analyseren. Deze analyse wordt in Q3 uitgevoerd <u>5. begeleiding bij activiteiten is gekoppeld aan de te behalen doelen;</u> Het advies is om dit uitgangspunt te monitoren via een vragenlijst bij verlengingsaanvragen. Deze actie is nog niet uitgezet. <u>6. alleen inzet van interventies die voor de cliënt effectief zijn voor behalen doelen;</u> Belangrijk is dat er een termijn aan de oplossing verbonden wordt en dat bij een herindicatie beoordeeld wordt of het ontwikkeldoel nog actueel is. Uit het cliëntervaringsonderzoek blijkt dat de geboden jeugdhulp niet altijd helpend is in het bereiken van de doelen. Deze actie zal binnen het kader van versterking van de integrale uitvoeringsorganisatie worden opgepakt. Het vergt meer en ander klantcontact dan op dit moment mogelijk is. <u>7. de zorgverzekering is voorliggend;</u> Met name de toewijzingen van het product Begeleiding-jeugd is interessant om te monitoren voor de leeftijd tot 18 jaar. De verwachting is dat eventuele

	onterechte afgegeven indicaties met name voor jonge jeugdigen zal gelden. Persoonlijke verzorging tot de leeftijd van 4 jaar kan immers worden beschouwd als gebruikelijke zorg. Gelet op het lage aantal jonge jeugdigen tot 4 jaar (8 indicaties) zullen de financiële besparingen beperkt zijn. 8. <u>indien een locatie zonder vervoer passend is, is dat voorliggend op een indicatie met vervoer</u>; Aangenomen dat indicaties doorgaans een jaar worden afgegeven voor dagbesteding en dagbehandeling, zullen de eerste besparingen pas na 31 december 2022 zichtbaar worden. 9. <u>een interventie die niet geïndiceerd is kan ook niet met een Pgb ingezet worden</u>; Bij een ondersteuningsvraag vindt op inhoudelijke gronden een beoordeling plaats of ondersteuning nodig is en zo ja, welke. Pas daarna worden afspraken gemaakt over de leveringsvorm: zorg in natura of een persoonsgebonden budget (Pgb). Indien een interventie of begeleiding op basis van inhoudelijke gronden niet geïndiceerd wordt, kan deze ook niet via een persoonsgebonden budget ingezet worden. De huidige praktijk sluit dus al aan op dit uitgangspunt. 10. <u>indien de ondersteuningsvraag onder de reikwijdte van de Wet langdurige zorg (Wlz) valt wordt daar een aanvraag ingediend</u>. Gouda heeft hierop een pilot lopen. Er is een externe cliëntondersteuner ingezet die de consultants en regisseurs inhoudelijk ondersteunt om de juiste jeugdigen door te verwijzen naar de Wlz en ondersteunt bij de Wlz aanvraag, zijn in Q2 2022 de eerste twee indicaties uit de Wlz pilot toegekend. Dit levert de volgende besparing op: <table><tr><th>Leeftijd cliënt</th><th>Geïndiceerd bedrag per jaar volgens Wlz (zonder dagbesteding)</th><th>Indicatie per jaar vanuit Jeugdwet vóór afgifte Wlz indicatie</th></tr><tr><td>6</td><td>€73.975,92</td><td>€66.196,-</td></tr><tr><td>6</td><td>€73.975,92</td><td>€77.087,68,-</td></tr><tr><td colspan="2">Totale besparing per jaar</td><td>€143.283,68</td></tr></table> Door deze twee toegekende indicaties binnen de Wlz, bespaart de gemeente op deze twee trajecten €143.283,68 per jaar. Op dit moment worden 4 jeugdigen en hun ouders/vertegenwoordigers begeleidt bij een aanvraag voor een indicatie binnen de kaders van de Wlz. De verwachting is dat er in Q3 uitspraak wordt gedaan. Normalisering Het gedachtegoed over normalisering is in Gouda in ontwikkeling. Afgelopen voorjaar is voor de afdeling OSA een inspiratiebijeenkomst over normaliseren georganiseerd en afgelopen zomer sessies voor professionals. In het najaar 2022 wordt dit gedachtegoed verder doorontwikkeld en ook met externe partijen besproken. Uit de cijfers over het de eerste helft van 2022 blijkt dat het aantal verwijzingen naar maatwerk via de gemeente afneemt. Aannemelijk is dat dit een effect is van het normaliseringsdebat dat intern plaats heeft gehad. Het waterbedeffect dat mensen vervolgens de weg via de huisarts bewandelen lijkt ook af te vlakken.	Leeftijd cliënt	Geïndiceerd bedrag per jaar volgens Wlz (zonder dagbesteding)	Indicatie per jaar vanuit Jeugdwet vóór afgifte Wlz indicatie	6	€73.975,92	€66.196,-	6	€73.975,92	€77.087,68,-	Totale besparing per jaar		€143.283,68
Leeftijd cliënt	Geïndiceerd bedrag per jaar volgens Wlz (zonder dagbesteding)	Indicatie per jaar vanuit Jeugdwet vóór afgifte Wlz indicatie											
6	€73.975,92	€66.196,-											
6	€73.975,92	€77.087,68,-											
Totale besparing per jaar		€143.283,68											
De toegang via autonome verwijzers	Pilot Huisartsen In Gouda hebben we sinds november 2019 een ‘huisartsenpilot’ waarbij we de toegang tot de jeugdhulp via de huisartsen versterken door inzet van een consultant kind en jeugd. In het najaar van 2021 is de pilot huisartsen geëvalueerd met alle betrokken partijen. De bevindingen ten aanzien van de huisartsenpilot waren positief. Er wordt momenteel gewerkt aan de uitvoering van de kosten-baten analyse op basis van deze gegenereerde dataset. Over de uitkomsten besluit het college van BenW over een voorstel voor het structureel maken van de samenwerking met de huisartsen en een uitbreiding naar meer huisartsen. In dit voorstel wordt ook gerapporteerd over de kwantitatieve analyse. De raad wordt geïnformeerd middels een raadsmemo.												
Aandachtspunten, ontwikkelingen en risico's													
• Veel uitvoeringsorganisaties kampen met personeelstekorten. Dit leidt soms tot erg lange wachtlijsten. Regelmatig kiezen jeugdigen en ouders voor een andere oplossing (bijvoorbeeld een ander type jeugdhulp), omdat deze jeugdhulp sneller geleverd kan worden. Lange wachtlijsten en de inzet van minder passende zorg, kunnen vervolgens leiden tot verzwaring van de problematiek bij jeugdigen. • Het aantal unieke jeugdigen met jeugdhulp is in het tweede kwartaal 2022 licht gedaald ten opzichte van het eerste kwartaal. Het aantal lopende indicaties bij jeugdhulpaanbieders is ook gedaald, evenals het aantal verwijzingen. De vraag is of deze trends standhouden. De afgelopen jaren is het aantal unieke jeugdigen, het aantal lopende voorzieningen en het aantal verwijzingen vaker gedaald, maar ook weer gestegen.													

2.2. Sturen op kosten maatwerk Wmo

Opgave

Met Sturen op kosten maatwerk Wmo richten we ons op de voorzieningen die vallen onder Maatwerkdienstverlening 18+. Dit bestaat uit Hulp bij het huishouden, Begeleiding, Dagbesteding, Kortdurend verblijf en Vervoer naar dagbesteding. De uitgaven van de Wmo zijn in 2020 en 2021 op deze posten meer gegroeid dan verwacht. Vanwege het open-einde karakter, de vergrijzing en het abonnementstarief dat in ieder geval van kracht blijft tot 2025, is het wenselijk om tot sturing op het totaal van de Wmo opgaven te komen. Gezien de groei in de uitgaven Wmo en de aanwas van vooral cliënten met een GGZ-achtergrond is het van belang de focus te verbreden. Waar in eerste instantie de taakstellingen Wmo moesten bijdragen aan het oplossen van tekorten in de Jeugdzorg, is het nu zaak de ontwikkelingen van de Wmo-vraag bij de grootste cliëntengroepen ouderen en mensen met GGZ-problematiek te verdisconteren in de begroting. Dat geeft een meer realistisch beeld van de te verwachten kosten en geeft houvast bij kostenbeheersing. Voor het daadwerkelijk sturen op de kosten treffen we in aansluiting een aantal maatregelen.

Maatregelen

Tot 2022 werden voor de Wmo taakstellingen gehanteerd om de kosten voor de Wmo omlaag te brengen. Door investeringen in de toegang zou het aantal indicaties voor hulp bij het huishouden moeten dalen met 1% en voor begeleiding met 5%. Daarnaast zou een deel van individuele begeleiding omgezet moeten worden naar groepsbegeleiding. We hebben echter vastgesteld dat de toename van de vraag in de praktijk te grillig is en de opbouw van de begroting de afgelopen jaren onvoldoende gebaseerd was op realisatie om op deze wijze de kosten terug te brengen.

Het college treft een aantal maatregelen om te komen tot meer zicht en grip op de kosten op de voorzieningen die vallen onder Maatwerkdienstverlening 18+. Daarbij gaat het om zowel de ontwikkeling van instrumenten als daadwerkelijke interventies in de huidige werkwijze. Deze moeten uiteindelijk leiden tot het terugbrengen van de kosten of in ieder geval het remmen van de groei.

Realistische reeks

Het college heeft voor de uitgaven voor de Wmo maatwerkvoorzieningen 18+ een realistische reeks opgesteld. Dit is een verbeterde prognose voor de uitgaven Wmo op grond van demografische ontwikkelingen, de autonome groei door o.a. de aanzuigende werking van het abonnementstarief en de herijkte tarieven voor gecontracteerde maatwerkproducten. Ook is er sprake van een landelijke taakstelling op Hulp bij het Huishouden. Deze gaat in per 2025, het jaar waarin het ook weer mogelijk wordt om een inkomensafhankelijke eigen bijdrage te heffen.

De verbeterde prognose wordt verwerkt in de begroting 2023-2026 met daarbij de volgende inhoudelijke doelstellingen voor de voorzieningen die vallen onder Maatwerkdienstverlening 18+:

- De gemiddelde kosten per cliënt per jaar voor begeleiding stabiliseren op het niveau van 2022.
- De gemiddelde kosten per cliënt per jaar voor dagbesteding stabiliseren op het niveau van 2022.
- De gemiddelde kosten per cliënt per jaar voor hulp bij het huishouden stabiliseren op het niveau van 2022
- Voor hulp bij het huishouden brengen we om de besparing van € 322.000 te realiseren het aandeel inwoners van 65 jaar en ouder met een indicatie voor hulp bij het huishouden terug van 1 op 9,4 in 2021 naar 1 op 9,75 in 2025.

De doelstellingen gaan gepaard met de onderstaande op de toegang gerichte maatregelen, waarvan een aantal al in werking is en een aantal nog getroffen moet worden.

Werkinstructies

Voor de volgende voorzieningen zijn er aangepaste werkinstructies opgesteld en in werking gegaan:

- Hulp bij het huishouden: handvatten om een niet meer dan noodzakelijk aantal uren te indiceren.
- Begeleiding en dagbesteding: handvatten om een niet meer dan noodzakelijk aantal uren en dagdelen te indiceren en richtlijnen voor consultatie van de gedragswetenschapper en toetsers (zie onder). Bijzondere aandacht voor de toeleiding van 18 tot 27-jarigen naar arbeid in plaats van dagbesteding.

Gedrags-wetenschapper	Van november 2021 tot november 2022 is als pilot voor de Wmo een gedragswetenschapper (ook wel “GW”-er) aan de slag. Het hoofddoel van de pilot is: inhoudelijke ondersteuning aan consulenten op passende besluitvorming met als resultaat doelmatige inzet van zorg en ook kostenbesparing. Daaronder vallen de volgende subdoelen: • Het inzetten van een dalende trend in de omvang en duur van indicaties (ook kostenbesparing) • Zoeken naar (integrale) oplossingen bij complexe casussen • Verbetering inhoudelijke onderbouwing van de indicaties • Verhogen kwaliteit in uitvoering, proces en rapportage De inzet van de GW-er is gericht op bewustwording, kennisdeling en deskundigheidsbevordering onder consulenten. De GW-er zit casuïstiekbesprekingen voor en geeft consulenten advies rond complexe casuïstiek en praktische ondersteuning bij het bepalen van de omvang en duur van indicaties, integraal werken en de verbetering van het opstellen van rapportages. De gedragswetenschapper wordt standaard geraadpleegd bij voorgenomen indicaties vanaf een bepaalde omvang (gestuurde consultatie) of als consulenten behoefte aan hebben aan deskundig advies in het kader van hun onderzoek. Daarnaast verzorgt de gedragswetenschapper In het eerste half jaar van 2022 is de gedragswetenschapper 40 keer geconsulteerd, waarvan de helft gestuurd en de helft ongestuurd. In totaal heeft dit geleid tot een besparing van € 162.744 aan aanvankelijk voorgenomen voorzieningen. Doordat de looptijd van de bijgestelde beschikkingen uiteen loopt, is dit niet toe te rekenen naar een specifiek bedrag per maand of jaar, maar vrijwel alle bijgestelde indicaties hadden betrekking op een periode van drie maanden tot een jaar vanaf de voorgenomen beschikkingdatum.		
Toetsers	Naast een gedragswetenschapper zijn vanaf het einde van het eerste kwartaal in 2022 ook aangewezen toetsers aan de slag die met collega’s mee kijken voor indicaties van een bepaalde omvang. Zij zien ook toe op de kwaliteit van rapportages en de daarin opgenomen onderbouwing van de indicatie.		
Wlz	In navolging van Jeugdhulp, gaan we ook voor de Wmo na in hoeverre huidige cliënten mogelijk in aanmerking komen voor de Wlz. Hierbij maken we gebruik van de kennis van het CIZ en de gedragswetenschapper.		
Normaliseren	Zoals ook voor Jeugd, gaan we voor de Wmo aan de slag met “normaliseren”: het optimaal gebruik maken van de veerkracht en mogelijkheden van inwoners zelf en het zo min mogelijk problematiseren van hun situatie en etiketteren van hun ondersteuningsvraag. Hoewel primair gericht op het ontwikkelen van een nieuwe visie op de ondersteuning van inwoners, helpt dit concept ons ook om voor de Wmo uiteindelijk minder maatwerk in te zetten en door te verwijzen naar eigen mogelijkheden, het voorveld en algemene voorzieningen. We zijn hiermee intern gestart aan het einde van het tweede kwartaal en geven hier verder invulling aan.		
Voorveld en algemene voorzieningen	We investeren in een voortdurend actueel overzicht van algemene voorzieningen waarvan inwoners gebruik kunnen maken, zodat het sociaal team en de consulenten hier naartoe door kunnen verwijzen. Daarnaast inventariseren we ontbrekend voorliggend aanbod dat ingezet kan worden voor afschaling of voorkoming van zwaardere maatwerkvoorzieningen en zoeken naar mogelijkheden om dit alsnog in te richten.		
Hulp bij het huishouden	Voor Hulp bij het Huishouden is het vanaf 2025 weer mogelijk een inkomensafhankelijke bijdrage in de kosten te vragen van inwoners. Er is in aanloop hierop een taakstelling van € 50.000 ingesteld voor 2024. In 2022 buigen we ons over mogelijke maatregelen die we kunnen treffen om ook deze taakstelling te behalen.		
Realisatie			
De meest recente stand van zaken in cliëntenaantallen en uitgaven voor de voorzieningen onder de Maatwerkdienstverlening 18+ in het kader van de Wmo ziet er afgezet tegen de afgelopen jaren voor de eerste helft van 2022 als volgt uit:			
Voorzieningengroep	Gemiddelde 2022	Gemiddelde 2021	Gemiddelde 2020

Hulp bij het huishouden (incl. HbH Mantelzorg)	1.642	1.608	1.557
Begeleiding	978	961	931
Dagbesteding	381	365	405
Kortdurend verblijf	8	9	7
Vervoerdiensten	117	101	100

Hoewel de toe- en afname van het aantal cliënten over de kwartalen heen nog wel eens per voorziening kunnen schommelen, zien we over de hele linie een aanhoudende stijging van de aantallen cliënten en bijbehorende kosten. Voor Hulp bij het Huishouden speelt daarin naar verwachting het abonnementstarief een belangrijke rol. Wat we voor begeleiding in het tweede kwartaal van 2022 zien gebeuren, is dat het aantal indicaties afneemt (niet separaat weergegeven in bovenstaande tabel). Dit zien we echter nog niet terug in de kosten. Wel weten we dat door de consultaties bij de GW-er een nog verdere stijging van kosten op begeleiding (en dagbesteding) is tegengegaan.

Aandachtspunten, ontwikkelingen en risico's

- Veel uitvoeringsorganisaties kampen met personeelstekorten. Voor de Wmo levert dit met name knelpunten op in de Hulp bij het Huishouden. Dit leidt soms tot lange wachtlijsten van meer dan 8 weken. Dit is geen wenselijke situatie. Daarom wordt, zoveel mogelijk in regionaal verband, samen met aanbieders gekeken naar haalbare oplossingen met een concreet effect binnen afzienbare termijn. Bij ernstige situaties wordt altijd in overleg met aanbieders gezocht naar noodoplossingen.
- Over de hele linie zien we een stijging aanhouden van het aantal cliënten. Deze ligt in de lijn der verwachting. De realistische reeks voor de Wmo houdt hier rekening mee, maar gaat daarbij wel uit van de doelstelling dat de gemiddelde kosten per cliënt per jaar stabiliseren.